

7
M ANNA
S ANTA A

JUNTA DE
CONFRARIES
GIRONA

Programa 2019

LA JUNTA DE CONFRARIES DE
SETMANA SANTA DE GIRONA,
agraeix a l'Ajuntament de Girona, a la Diputació de Girona,
a la Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura,
així com a les altres entitats i particulars
que ens han afavorit amb el seu ajut
i la seva col·laboració per tal de poder
atendre les despeses que comporta
la celebració de tots els actes
que es realitzen durant la Setmana Santa,
i que culminen amb la Processó del Sant Enterrament
del Divendres Sant.

Edita: JUNTA DE CONFRARIES
www.juntaconfrariesdegirona.cat

Fotografies: Jordi Renart

Arxiu fotogràfic: Junta de Confraries - Emiliano Castro

Web: Emiliano Castro

*Coordinació
i maquetació:* Joaquim Moret

Edició: Ramon Muntada

*Disseny
i impressió:* www.palahi.cat

DL Gi 175-1998

Apartat de Correus, 877 - 17080 GIRONA

Tots els escrits publicats en aquest butlletí expressen i reflecteixen exclusivament l'opinió dels seus autors.

LA JUNTA DE CONFRARIES

Índex

Composició de La Junta de Confraries	6
Pòrtic de Setmana Santa	7
Mons. FRANCESC PARDO	
<i>Bisbe de Girona</i>	
Salutació	9
MARTA MADRENAS	
<i>Alcaldessa de Girona</i>	
Salutació	11
MIQUEL NOGUER	
<i>President de la Diputació de Girona</i>	
La Junta de Confraries	13
M. ROSA DOMINGO	
<i>Presidenta Junta de Confraries</i>	
Pregoner 2019	15
SALVADOR GARCÍA-ARBÓS	
Cartellista 2019	17
JORDI MARTORANNO	
Explicació del cartell de Setmana Santa	18
Programa d'Actes	20
Celebracions Litúrgiques a la Catedral	23
Ordre de la Processó	24
Itinerari de la Processó	26
Passos de la Processó del Sant Enterrament	28
Exposanta 2019	30
Records de Setmana Santa	32
Concert Banda de Música La Lira	34

SETMANA SANTA 2018

El Pregó 2018	39
Recull Fotogràfic	50

COL·LABORACIONS

Hem de ser sants!	54
Consiliari Junta de Confraries Mn. JOAN BABURÉS	
Espiritualitat, servei i cultura	57
VÍCTOR GAY	
Tres devocions desaparegudes	60
ÀNGEL RODRÍGUEZ	
Trobada de les confraries 2018	62
EMILIANO CASTRO	

CENTRE D'ESTUDIS DE LA SETMANA SANTA

Aportació del Centre d'Estudis	66
RAMON MUNTADA	
450 anys de devoció a l'arxiconfraria de la Puríssima Sang. ÒSCAR PINILLA	68
Relació Confraria Sant Sepulcre amb l'ordre del Sant Sepulcre de Jerusalem i la seva presència històrica i actual a la diòcesis de Girona	70
JOAQUIM GARCÉS	
Reproducció del cartell 2018	73

LES NOSTRES CONFRARIES

Records de Setmana Santa. LES CONFRARIES	76
Virgen de Suyapa, Patrona d'Hondures	77
CONFRARIA JESÚS I ELS NENS	
La creu dels Improperis	80
ARXICONFRARIA PASSIÓ I MORT	
Congrés Confraries de Catalunya	82
LES CONFRARIES	
Activitats anuals 2018	83
CONGREGACIÓ DELS DOLORS	
Unes imatges nostàlgiques	84
Record al company Josep Palomé i Roca	85
Catifes de Corpus 2018	86
LES CONFRARIES	

Composició de la Junta de Confraries de Girona

Presidenta:	Rosa M. Domingo i Mateu	CONFRARIA SANT SEPULCRE
Vicepresidents:	Ramon Muntada i Artiles Lluís Comet i Serra Lluís Ripoll i Masferrer	ARXICONFRARIA PURÍSSIMA SANG CONFRARIA DEL SILENCI CONFRARIA SANT HONORAT
Secretari:	Pere Masachs i Turon	CONFRARIA SANT SEPULCRE
Tresorer:	Jordi Viltró i Romo	CONFRARIA DEL DAVALLAMENT
Consiliari:	Mn. Joan Baburés i Noguera	
Caps de Comissió:	Joaquim Moret i Sau Francesc Cayuela i López Montserrat Riuró de Blas Emiliano Castro i Gómez David Fluriach i Domínguez	CONFRARIA DEL DAVALLAMENT CONGREGACIÓ DELS DOLORS CONFRARIA DEL SILENCI CONFRARIA DE LA PASSIÓ CONFRARIA SANT ISIDRE
Vocals:	Josep M. Nogué i Regàs Jordi Ginés i Vicent Narcís Reixach i Blanch Josep M. Esteba i Cama Agustí Amaya i Gurt Agustí Agell i Camós Pere Urrea i Fàbregas Joaquim Vila i Camps Josep Pla i Oliveras Antonio R. Martín i Fàbrega Antonio Moreno i Pérez Lourdes Sidera i Buch	CONFRARIA JESÚS I ELS NENS CONFRARIA JESÚS I ELS NENS CONFRARIA JESÚS CRUCIFICAT CONFRARIA JESÚS CRUCIFICAT CONFRARIA SANTA FAÇ CONFRARIA SANTA FAÇ ARXICONFRARIA PASSIÓ I MORT ARXICONFRARIA PASSIÓ I MORT CONFRARIA SANT HONORAT CONFRARIA DE LA PASSIÓ ARXICONFRARIA PURÍSSIMA SANG CONFRARIA SANT ISIDRE

LA MISSIÓ DE LES CONFRARIES AVUI

+ Francesc Pardo i Artigas, bisbe de Girona

Una salutació a tots els qui prepareu els actes de Setmana Santa i especialment la processó del Sant Enterrament. Tanmateix la celebració de la passió, mort i resurrecció de Jesucrist ens demana una participació més intensa en les diverses celebracions de la fe, del Diumenge de Rams, Dijous Sant, Divendres Sant i el dia de Pasqua, la gran festa dels cristians. No ens podem conformar només en la participació en la processó si volem viure de veritat el sentit de la Setmana Santa. Per això he volgut reflexionar sobre la missió de les confraries avui en el moment social i eclesial que vivim.

Les confraries i la religiositat popular. El nostre "credo", la fe que professem i que celebrem en la litúrgia de l'Església s'ha visibilitat també en manifestacions populars atenent a les diverses cultures, tradicions... que s'acostumaven a representar a la plaça pública i als carrers dels pobles i ciutats. Pensem en els autos sacramentals, processons, actes de pietat. Han estat considerades globalment com a religiositat popular, perquè els diversos pobles se les han fet seves, les han assumides com a manifestació de la pròpia identitat i són vehicle per exterioritzar la seva religiositat.

Les confraries i la vida cristiana dels confreres. Certament que les persones que voluntàriament i lliurement us heu associat a alguna confraria esteu convençuts de la vostra condició de catòlics i que participeu d'un acte religiós que vol ajudar a viure la Setmana Santa a tothom. Tanmateix les confraries també haurien d'esdevenir una escola de formació cristiana, un àmbit de fraternitat i una exigència de servei envers els més necessitats.

Les confraries i l'evangelització. Evangelitzar significa anunciar Jesús i la seva proposta amb paraules i la vida. També cal afegir que, en els moments actuals la presència al carrer, en algunes ocasions significatives, d'imatges que recorden els grans misteris de la nostra salvació, i sobretot de les persones que amb estimació, fe i pietat les acompanyen, poden esdevenir ocasió d'evangelització, de formació cristiana, de pregària, i alhora ocasió per suscitar en el cor de molts les preguntes més fonamentals de la vida. Les manifestacions de pietat popular també expressen que la nostra vida s'ha configurat entorn d'uns valors i d'un estil de convivència fonamentada en la dignitat de cada persona i en la transcendència d'aquesta, perquè s'ha fonamentat en l'Evangeli de Jesucrist. Per això, gràcies i coratge per la vostra missió.

Salutació de l'alcaldesa

PRÒLEG SETMANA SANTA

Marta Madrenas Mir

L'evolució de Girona aquests darrers anys ha sigut la d'una ciutat que ha madurat i ha consolidat un model propi de qualitat de vida, atenció a les persones i desenvolupament econòmic. Així hem arribat a superar els 100.000 habitants, una fita històrica que la ciutat ha assolit recentment, i que és la demostració més palpable que avui Girona és atractiva i amb un teixit social i econòmic capaç de generar noves oportunitats i perspectives per als qui en formem part.

Si Girona té èxit, és sens dubte per la seva capacitat de mantenir i actualitzar una manera de ser i una manera de viure, que es transmet també a través de les nostres tradicions més arrelades. La nostra història es visualitza amb un patrimoni arquitectònic únic, però també a través d'un patrimoni antropològic amb un valor immens, on la religió hi té precisament un pes molt destacat. Conservar i potenciar el patrimoni religiós en tota la seva extensió té una funció més enllà de la seva funció original, perquè és també una manera de reforçar la nostra identitat col·lectiva. La

processó de Setmana Santa i tots els actes que hi van lligats n'és un exemple.

Perquè aquestes tradicions continuïn vigents en la seva màxima esplendor possible cal també que responguin a l'evolució social de la ciutat i el país. Per això és una molt bona notícia la decisió que vam conèixer recentment dels Manaiés de Girona, que han fet possible que les dones també puguin desfil·lar i participar en tots els actes en igualtat de condicions. Aquest canvi ens enorgulleix a tota la ciutat, que reforça així el seu paper en la defensa dels valors d'igualtat i no discriminació per raons de sexe.

La Setmana Santa de Girona d'enguany tindrà doncs aquesta novetat important, que ens animarà encara més a participar-hi i prendre-hi part. Moltes gràcies a tothom qui participa en l'organització dels actes, perquè és entre tots que fem la Girona que tenim avui i de la qual ens en sentim tan orgullosos. Molt bona Setmana Santa a tothom!

Salutació president de la Diputació de Girona

JUNTA DE CONFRARIES 2019

Miquel Noguer i Planas

Des de que el Dimecres de Cendra va donar inici a la Quaresma, els actes organitzats per la Junta de Confraries es succeeixen: des del Via Crucis, les exposicions, el concert coral i el quinari a la Mare de Déu dels Dolors, fins a la gran setmana dels creients, que s'inicia amb el Diumenge de Rams i les celebracions litúrgiques a la catedral, i que culmina amb la processó del Sant Enterrament abans d'arribar al Diumenge de Glòria. Ha estat, però, tot un any de feina i de preparació, d'esforç organitzatiu de molta gent que s'aplega entorn de la Junta de Confraries per mantenir viva una tradició de més de quatre segles a la ciutat. Així, arriben en any més, amb el tradicional pregó com a obertura, els actes d'una Setmana Santa plena de solemnitat i de religiositat litúrgica, un testimoni de fe per als creients, però també un signe de tradició per a totes aquelles persones que seguiran la processó i ompliran els carrers de la ciutat, en una mostra més del bon paper organitzatiu de la societat civil gironina.

De generació en generació, la Setmana Santa és una de les tradicions més viscudes pels gironins, que, de manera diversa i d'acord amb els signes dels temps, han mantingut la seva participació i la seva presència en els actes religiosos, els quals, més enllà del seu significat per als que tenen fe, formen part del teixit cultural i patrimonial dels gironins. Des d'un punt de vista religiós, viure i celebrar la Setmana Santa és recordar la passió i mort de Crist, tasca principal de les confraries, que ho fan reviuir públicament. La

religiositat popular de la Setmana Santa és un atractiu que molts viuen des de la fe, però cal no oblidar que com a tradició popular i cultural també reuneix un gran nombre de gironins que, desfilant amb el maniple de manaies o amb les confraries de vestes, contribueixen a mantenir una pràctica centenària i ofereixen una oportunitat única per cridar a Girona gent vinguda d'arreu.

La processó del Sant Enterrament, com a punt culminat de la celebració religiosa, té antecedents antiquíssims a la ciutat. Els actes religiosos es commemoren a la processó de la Puríssima Sang, que desfilava el Dijous Sant, i a la de la Passió i Mort, que ho feia el Divendres Sant. La unió d'ambdues processons va donar lloc a l'actual, que ja forma part de la nostra cultura i que, essent un relat evangèlic, de gran religiositat, ha incidit clarament en la vida comunitària de Girona i en els pobles de l'àrea metropolitana i és per mèrits propis patrimoni cultural de la ciutat.

Passos, vestes i manaies tornen, doncs, als carrers de la Girona vella i de nou els timbals, els bombos i els pifres, hereus d'una tradició que es remunta al 1751 i que s'actualitza d'acord amb el que reclamen els nous temps, congregaran la gent al pas dels manaies mentre el so de les llances picant a terra trencarà el silenci d'aquesta ciutat. Una ciutat que amb la desfilada dels dotze passos de les confraries repetirà un any més la barreja de tradició i religiositat que és la processó del Sant Enterrament. Gràcies a tots per la vostra feina. Bona Setmana Santa!

La Junta de Confraries

Maria Rosa Domingo Mateu
Presidenta de la Junta de Confraries de Girona

Què és una “processó”? Tornar a l'origen de les paraules ens pot ajudar a renovar conceptes que potser s'han enquistat per la força del costum. PROCESIO ve del verb llatí PROCEDERE, que vol dir marxar cap endavant, avançar. Però, curiosament, de la mateixa arrel CEDERE deriven accions com retirar-se o cedir.

Aquests dies de la Setmana Santa poden ser un bon moment per a reflexionar sobre aquestes paraules i la seva etimologia i origen: sovint per tirar endavant s'ha de saber cedir. Enguany estaria bé recordar aquesta paraula i saber de la importància del fet de saber cedir per conviure millor i avançar com a ciutadans.

Per tant, malgrat el seu evident ancoratge a la tradició cristiana, tothom és benvingut independentment de les seves creences particulars a participar en aquests actes que han esdevingut emblemàtics per la ciutat, en especial el Divendres Sant.

Avui el costum de recollir-se i buscar espais de silenci (amb tota l'amplitud d'aquesta paraula) sembla que s'ha perdut. Qui sap si en aquests dies puguin propiciar-se moments que serveixin per a aquesta tasca tan sana i necessària al meu entendre de reflexionar en què allò que ens uneix és sempre més fort que allò (política, religió, procedència...) que sembla que ens separa.

Des de la Junta de Confraries volem agrair a totes les entitats que col·laboren a la Processó del Sant Enterrament, des de comerços, empreses, institucions gironines, i a tota la gent voluntària que fa possible aquest esdeveniment per la ciutat. Sense elles seria molt difícil tirar endavant any rere any.

També vull desitjar a totes les ciutadanes i ciutadans, visitants de Girona una molt bona Setmana Santa de Pau i reflexió.

Salvador Garcia-Arbós

Salvador Garcia-Arbós, nascut el 27 de febrer del 1962, es dedica a escriure i al periodisme. Fundador de Ràdio Besalú, va exercir de periodista prop de 25 anys a la redacció d'El Punt, on va fer informació local, periodisme polític i crònica parlamentària i social. Col·labora a la revista *Cuina* i al programa de Catalunya Ràdio *Un Restaurant Caníbal a Berlín*. També amb Paula Molés presenta setmanalment el microespai *Tips*, de Catalunya Informació.

Ha treballat com a inspector per a guies de prestigi com *Gourmetour* (1998-2002) i *Lo Mejor de la Gastronomía*. Ha escrit *Del volcà a la taula. Els fesols de Santa Pau* (2001); *El llibre de l'allioli* (2005); *La cuina empordanesa de les mestresses de Peralada* (2007); *El Renaixement de la tonyina roja* (2013), i *Cocottes* (2018), amb Paco Pérez. Caníbal gastronòmic, col·laborador i un dels fundadors de @7caníbales, un dels mitjans digitals gastronòmics més prestigiosos i influents en espanyol a tot el món, Premio Nacional de Gastronomía a la millor Publicació Periòdica Digital 2018. Bastard audiovisual, intenta parlar sobre cinema i sèries al blog @ElsBastards.

Escriu sobre Tintín i ha investigat la relació entre Tintín i la cuina com una forma de llenguatge universal. Va ser col·laborador de Jordi Tardà a Catalunya Ràdio, al *Tintín a la Ràdio*. I de Llorenç Torrado a *El que mengem*, a Ona Catalana. També va conduir l'espai *Tastets* a Ràdio Girona-Cadena Ser. Va ser director de *TOT Girona*. Ha estat col·laborador de *Sentits* i escriu regularment a *Revista de Girona*, *Gavarres*, *Garrtxes* o *BonArt*. Ha estat comissari d'exposicions que relacionen la cuina i l'art, com ara *Cenae-18*, de Joan Crous, a la Fundació Lluís Coromina.

És membre de l'equip gastronòmic de les tres edicions del projecte Girona Excel·lent, de la Diputació de Girona. Ha estat codirector, juntament amb el professor Xavier Renedo Puig, del curs d'estiu «*Grans Bevedors. Història i Literatura de la Passió pel Vi*», organitzat per la Universitat de Girona. És promotor i comissari de l'Any del Xuixo, que se celebra els anys 2018 i 2019, i del Concurs Mundial del Xuixo. Ha escrit molt sobre religió catòlica i temes d'història de la presència dels jueus a l'antiga Corona d'Aragó, especialment al Comtat de Besalú, i cada dia publica els Sants a les xarxes socials. És membre de la Junta de la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú.

Jordi Martoranno

Jordi Martoranno (www.jordimartoranno.eu) comença els seus estudis de pintura al taller de l'Isidre Vicens. Ingressa a la Facultat de Belles Arts de Barcelona on es llicencia i posteriorment fa diverses residències artístiques a l'estranger, París, Ustka, Nova York...

Entre els principals guardons, en destaquen el fet de ser guanyador del projecte expositiu "Formes en correspondència" de la Diputació de Girona. L'obtenció del primer premi de pintura Honda Greens de la Garriga. La beca d'Arts plàstiques de la Generalitat de Catalunya. La beca de desenvolupament de projectes creatius i d'investigació artística de l'Ajuntament de Girona.

Pel que fa a les mostres individuals dels darrers cinc anys en destaquen: L'any 2019 amb "*Monòlits*" a la galeria el quadern robat (Barcelona). L'any 2018 amb "*Pleroma - Uroboros*" a la galeria el quadern robat (Barcelona). L'any 2016 amb "*Epifanies*" a la Galeria Michael Dunev (Torroella

de Montgrí). L'any 2015 amb "*PINTURES*" epifanies, estructures, empremtes,... a la Casa de Cultura (Girona). El mateix any (i a cura de Bòlit Centre d'art contemporani de Girona i l'Agència de patrimoni cultural de la Generalitat de Catalunya) amb "*Empremta i memòria*" a la canònica de Santa Maria de Vilabertran (Alt Empordà). L'any 2014 amb "*Jordi Isern - Jordi Martoranno*" a l'Espace Riquet de Beziers (França). El mateix any amb "*Diabuixos i tintes*" al Centre cultural Sant Domènec (Peralada) i també amb "*Cosmogonies*" gravats, Espai U al taller de gravat Lupusgràfic (Girona). L'any 2013 amb "*Formes en correspondència*" que fou projecte guanyador de la Diputació de Girona i de la que es va fer itinerància a varis emplaçaments: la Casa de Cultura de Lloret de Mar, la Casa de Cultura. Llançà, la Casa Saladrigas de Blanes, la Sala Benet i Frigola d'Hostalric, la Casa de la paraula de Santa Coloma de Farners, el Museu Cerdà de Puigcerdà, el Museu de l'Església Vella de Castellfollit de la Roca, el Castell-Palau de la Bisbal d'Empordà.

Explicació del cartell de Setmana Santa Girona 2019

Jordi Martoranno

18

SETMANA SANTA GIRONA 2019

Monòlit, menhir, obelisc, torre, capuç... en tot cas es tracte d'una forma arquetípica comuna a tots nosaltres i en la que totes les civilitzacions de totes les èpoques, d'una manera o altra ens sentim identificats, interpel·lats i al mateix temps la fem servir per expressar, construir o comunicar.

Una forma simple de color negre sobre fons blanc, que expressa la dualitat en totes les coses de l'Univers: la llum i l'obscuritat, el daurat i el platejat, el cel i la terra, el pecat i la puresa... la intenció és que totes i cadascuna d'aquestes indicacions es trobin reflectides en el conjunt del disseny del cartell.

L'altre propòsit és el d'intentar anar més enllà d'un anunci tipogràfic expressant visualment el caràcter místic de la Setmana Santa, amb els elements que li són característics com l'austeritat, la humilitat, i l'hora greu que representa aquest episodi tan concret...

Al mateix temps, es presenta una variant lingüística en el format tipogràfic, diferent del que normalment anuncia aquesta col·lecció de cartells.

Convertim el prefix o morfema de set-mana en un número, donada la coincidència fonètica entre aquest prefix i el número pronunciat en veu alta. Aquest joc visual-mental s'ha introduït per tal de generar una petita reflexió respecte de tot el que fa referència a la relació màgico-sacra del número

7 amb la setmana que ens ocupa i és que el número 7 com a forma plàstica i com a concepte en sí mateix, té un poder cabdal en totes i cada una de les civilitzacions que coneixem.

Per Pitàgores el número 7 era el número perfecte i al mateix temps era considerat un número màgic, perquè forma part d'un número sagrat.

El número 3 és el número de la divinitat i el número 4 del que és terrenal, així en la casa de Déu sobre la terra s'uneix el 3 diví amb el quatre terrenal, establint un pont entre cel i terra, entre la tríada sagrada i els quatre elements de la natura. Quan unim el 3 i el 4 arribem al número 7 que representa la totalitat de l'Univers en moviment. Com deia Hipòcrates, "el 7 és la font de tots els canvis". La lluna canvia de fase cada 7 dies. Precisament la simbologia del 7 prové de les 7 esferes astrals, on els 7 planetes clàssics de l'astrologia antiga formen un tot.

La majoria dels conjunts fonamentals estan relacionats i formats per 7 elements i és incomptable les relacions que existeixen a partir d'aquest número. Els 7 àngels celestials, els 7 pecats capitals, i totes les incomptables referències bíbliques d'aquest número on el més visible és la del Gènesis quan ens descriu la creació de l'Univers. "El setè dia el Creador va descansar i va fer d'aquest dia un dia Sant".

JORDI
MARTORANNO

GIRONA 2019

processó
del sant enterrament

divendres sant 21 h.

Ajuntament
de Girona

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Programa d'actes 2019

DIA 6 DE MARÇ DIMECRES DE CENDRE INICI DE LA QUARESMA

DISSABTE 9 DE MARÇ CONCERT CORAL ESGLÉSIA DEL CARME

Lloc: Església del Carme de Girona.

Hora: 19:45 hores de la tarda.

Concert de Corals a favor de Fundació Oncolliga Girona, organitzat Junta de Confraries. Participen: de **Cor de Cor de Quart, Coral Cypsella, Cor de veus blanques Music'sons de Barcelona.**

DIUMENGE 10 DE MARÇ VIACRUCIS A LES CREUS

Lloc: Camí de les Creus – **A 2/4 de 5 de la tarda**

A 1/4 de 5 de la tarda: Sortida mini bus a plaça Catalunya, cap al Camí de les Creus.

*EN CAS DE PLUJA SE CELEBRARÀ A LA BASÍLICA DE SANT FELIU DE GIRONA

DIUMENGE 17 DE MARÇ VIACRUCIS A LES CREUS

Lloc: Camí de les Creus – **A 2/4 de 5 de la tarda**

A 1/4 de 5 de la tarda: Sortida mini bus a plaça Catalunya, cap al Camí de les Creus.

*EN CAS DE PLUJA SE CELEBRARÀ A LA BASÍLICA DE SANT FELIU DE GIRONA

DIUMENGE 24 DE MARÇ VIACRUCIS A LES CREUS

Lloc: Camí de les Creus – **A 2/4 de 5 de la tarda**

A 1/4 de 5 de la tarda: Sortida mini bus a plaça Catalunya, cap al Camí de les Creus.

*EN CAS DE PLUJA SE CELEBRARÀ A LA BASÍLICA DE SANT FELIU DE GIRONA

DIUMENGE 31 DE MARÇ VIACRUCIS A LES CREUS

Lloc: Camí de les Creus – **A 2/4 de 5 de la tarda**

A 1/4 de 5 de la tarda: Sortida mini bus a plaça Catalunya, cap al Camí de les Creus.

*EN CAS DE PLUJA SE CELEBRARÀ A LA BASÍLICA DE SANT FELIU DE GIRONA

DIUMENGE 7 D'ABRIL: VIACRUCIS A LA CATEDRAL

Lloc: Catedral de Girona- **A 2/4 de 5 de la tarda.**

Cinquè diumenge de Quaresma, com els altres anys celebrarem el Viacrucis a la Catedral.

8 D'ABRIL QUINARI CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Del 8 al 12 d'abril: "Quinari a la Mare de Déu dels Dolors". Cada dia a 2/4 de 8 del vespre rès a la Corona i a les 8 hores Santa Missa.

9 D'ABRIL QUINARI CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Del 8 al 12 d'abril: "Quinari a la Mare de Déu dels Dolors". Cada dia a 2/4 de 8 del vespre rès a la Corona i a les 8 hores Santa Missa.

10 D'ABRIL QUINARI CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Del 8 al 12 d'abril: "Quinari a la Mare de Déu dels Dolors". Cada dia a 2/4 de 8 del vespre rès a la Corona i a les 8 hores Santa Missa.

11 D'ABRIL QUINARI CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Del 8 al 12 d'abril: "Quinari a la Mare de Déu dels Dolors". Cada dia a 2/4 de 8 del vespre rès a la Corona i a les 8 hores Santa Missa.

DIJOURS 11 D'ABRIL: PREGÓ 2019

Lloc: Casa de Cultura de Girona, a l'**Aula Magna.**

Hora: 8'00 del vespre.

A càrrec de Salvador Garcia-Arbós.

12 D'ABRIL: DIVENDRES DE DOLORS

Cloenda del Quinari a la Mare de Déu dels Dolors. Rès a la Corona a les 11,30 hores, a les 12 hores del migdia Missa de divendres dels Dolors. A les 7,30 hores rès a la Corona i a les 8 del vespre, Missa concelebrada amb l'acompanyament de la coral del GE i EG, dirigida per Pilar Sanz.

Organitza: Congregació de la Mare de Déu dels Dolors.

INAUGURACIÓ EXPOSANTA 2019

Inauguració: 12 d'abril a les 9 del vespre

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

DISSABTE 13 D'ABRIL: EXPOSANTA 2019

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Horari: de les 11 del matí a 2/4 de 2 del migdia i de les 5 a les 8 del vespre.

A les 11 hores. Visita guiada. "Anem a... conèixer la processó del divendres Sant." Visita guiada de l'exposició dels passos i elements que conformen la processó.

Inscripcions: Caseta de la Devesa.

Organitza: Junta de Confraries de Setmana Santa de Girona.

DISSABTE 13 D'ABRIL: CONCERT DE MÚSICA SACRA

Lloc: Església del Mercadal de Girona.

Hora: 6 de la tarda.

Concert de Música Sacra, a favor de Càritas diocesana de Girona, a càrrec de **Petita Coral de Bell-lloc, Cor de Cambra Girona, Coral Xàntica, Cor Maragall, Capella Polifònica de Girona.**

Organitza: Federació Catalana d'Entitats Corals i la Junta de Confraries de Girona.

DIUMENGE 14 D'ABRIL: CATEDRAL

Diumenge de Rams a la Catedral, a les 11 hores celebració benedicció de Rams, seguit de Santa Missa presidida per Sr. Bisbe Francesc.

DIUMENGE 14 D'ABRIL: EXPOSANTA 2019

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Horari: de les 11 del matí a 2/4 de 2 del migdia i de les 5 a les 8 del vespre.

DIUMENGE 14 D'ABRIL: CONCERT MÚSICA SACRA

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Hora: 6 de la tarda.

Missa a doble cor a cappella, en Mib M. Op. 109, de Josef Gabriel Rheinberguer.

A càrrec de la Coral Amethysta.

Direcció: Joaquim Riumalló.

Organitza: Agrupació Coral de les Comarques de Girona i Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

DILLUNS 15 D'ABRIL: EXPOSANTA 2019

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Horari: de les 11 del matí a 2/4 de 2 del migdia i de les 5 a les 8 del vespre.

DIMARTS 16 D'ABRIL: EXPOSANTA 2019

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Horari: de les 11 del matí a 2/4 de 2 del migdia i de les 5 a les 8 del vespre.

DIMECRES 17 D'ABRIL: EXPOSANTA 2019

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Horari: de les 11 del matí a 2/4 de 2 del migdia i de les 5 a les 8 del vespre.

DIMECRES 17 D'ABRIL: MANAIES DE GIRONA

Sortida: A 2/4 de 8 del vespre des del Castrum de Sant Lluc per fer entrega del Penó. A la tornada desfilada pels carrers de la ciutat.

DIJOUS 18 D'ABRIL: EXPOSANTA 2019

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Horari: **Últim dia** -de les 11 del matí a les 2 del migdia. **A la tarda restarà tancat.**

DIVENDRES 19 D'ABRIL: PROCESSÓ DEL SANT ENTERAMENT

A partir del migdia i durant tot el dia: Exposició de Passos... A 2/4 de 7 del vespre, sortida del Maniple de Manaies per recollir al penoner.

Itinerari, a les 9 de la nit, sortida de la Processó del Sant Enterrament des de la Catedral, plaça de la Catedral, portal de Sobreportes, pujada Sant Feliu, carrer Ballesteries, Argenteria, Rambla Llibertat, Pont de Pedra, carrer Nou, carrer Fontanilles, Avd. Sant Francesc, Plaça Catalunya, Rbla. Mn. Jacint Verdaguer, carrer Albereda, Plaça del Vi, carrer Ciutadans, Plaça de l'Oli, Cort Reial, carrer Ballesteries, pujada Sant Feliu, portal de Sobreportes, plaça de la Catedral. A les 11 de la nit (aprox.): Arribada de la Processó a la Catedral. Rendiment d'honors a la Santa Creu. Paraules del Sr. Bisbe. Cant del Crec en un Déu. Benedicció final.
EN CAS DE PLUJA SE CELEBRARÀ UN ACTE A L'INTERIOR DE LA CATEDRAL DE GIRONA.

DISSABTE 20 D'ABRIL: CONCERT DE BANDA

A càrrec de la Banda de Música **"LA LIRA"** de Vilafamés (Castelló de la Plana).

Lloc: Plaça Salvador Espriu de Girona

Hora: a les 12 del migdia.

A les 11 hi haurà una "cercavila" pels següents carrers: Plaça del Vi, Pujada Isabel II, Pont de Pedra, Santa Clara, Sant Francesc, Plaça Catalunya, General Mendoza i Plaça Salvador Espriu.

EN CAS DE PLUJA EL CONCERT SE CELEBRARÀ AL CENTRE CULTURAL LA MERCÈ.

Celebracions Litúrgiques a la Catedral

DIUMENGE 14 D'ABRIL: DIUMENGE DE RAMS

- 10.00 h: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.
- 11.00 h: **Benedicció de Palmes a la plaça dels Apòstols, processó i Missa de Rams a l'interior de la Catedral.** Presidirà la celebració el nostre Bisbe Mons. Francesc Pardo i Artigas.

DILLUNS 15 D'ABRIL: DILLUNS SANT

- 09.00 h: Litúrgia de les Hores i Missa a la Capella Conventual.

DIMARTS 16 D'ABRIL: DIMARTS SANT

- 09.00 h: Litúrgia de les Hores i Missa a la Capella Conventual.
- 17.00 h: **MISSA CRISMAL. Benedicció dels Sants Olis.** Presidirà la celebració el nostre Bisbe Francesc.

DIMECRES 17 D'ABRIL: DIMECRES SANT

- 09.00 h: Litúrgia de les Hores i Missa a la Capella Conventual.

DIJOURS 18 D'ABRIL: DIJOURS SANT

- 09.00 h: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.
- 19.00 h: **Missa vespertina de la Cena del Senyor i processó del santíssim al**

Monument. Presidirà la Missa el Bisbe Francesc.

DIVENDRES 19 D'ABRIL: DIVENDRES SANT

- 11.00 h: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.
- 17.00 h: **Celebració Litúrgica de la Passió del Senyor.** Presidirà la celebració el Bisbe Francesc.
- 21.00 h: **Processó del Sant Enterrament.** Acte final a l'escalinata de la Catedral: Paraules i Benedicció final del Bisbe Francesc.

DISSABTE 20 D'ABRIL: DISSABTE SANT

- 11.00 h: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.
- 23.00 h: **Vetlla Pasqual.** Benedicció del foc nou al Claustre. Processó i Missa pasqual amb la benedicció de les Fonts Baptismals i Renovació de les Promeses del Baptisme.

DIUMENGE 21 D'ABRIL: DIUMENGE DE PASQUA

- 10.30 h: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.
- 11.00 h: **Missa solemne del Dia de Pasqua. Benedicció Apostòlica.** Presidirà la celebració el nostre Bisbe Francesc.

Ordre de la Processó del Sant Enterrament

- 1 Maniple de Manaies
- 2 Porrer
- 3 Acòlits amb la Creu Processional i cirials
- 4 Confraria de Jesús i els Nens
(Pas de l'Entrada Triomfant de Jesús a Jerusalem)
- 5 Orquestra Xarabanda Band
(secció de la Banda Bang-Girona)
- 6 Confraria de Sant Honorat
(Pas de la Institució de l'Eucaristia)
- 7 Confraria de Sant Isidre Llaurador i Sant Galderic
(Pas de l'Oració de Jesús a l'Hort de Getsemani)
- 8 Confraria de Jesús Crucificat
(Pas de L'Ecce Homo)
(Pas de la Caiguda de Jesús)
Cobla Costa Brava
- 9 Confraria del Silenci
(Pas de la Trobada de Jesús amb la Mare de Déu)
- 10 Confraria de la Santa Faç
(Pas de la Trobada de Jesús amb la Verònica)
- 11 Confraria de la Passió
(Pas de l'Agonia de Jesucrist)
- 12 Arxiconfraria de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist
(Creu d'Improperis)
- 13 Banda de Música de Vilafamés
(Castelló de la Plana)
- 14 Arxiconfraria de la Puríssima Sant del Nostre Senyor Jesucrist (Imatge de Jesús Crucificat)
- 15 Confraria del Davallament
(Pas del Davallament de Jesús)
Cor Maragall, amb la col·laboració de la Polifònica
- 16 Congregació de la Mare de Déu dels Dolors
(Pas de la Dolorosa)
- 17 Confraria del Sant Sepulcre
(Pas dels Perfums)
Grup percussió
- 18 Guàrdia del Sant Sepulcre
(Pas del Sant Sepulcre)
Cavallers de l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem
- 19 Junta de Confraries de la Setmana Santa de Girona
Presideix la processó el Sr. Bisbe acompanyat dels Canonges del Capítol de la Catedral, Consiliaris de les Confraries i altres preveres i diaques
- 20 Cobla La Flama de Farners

PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT

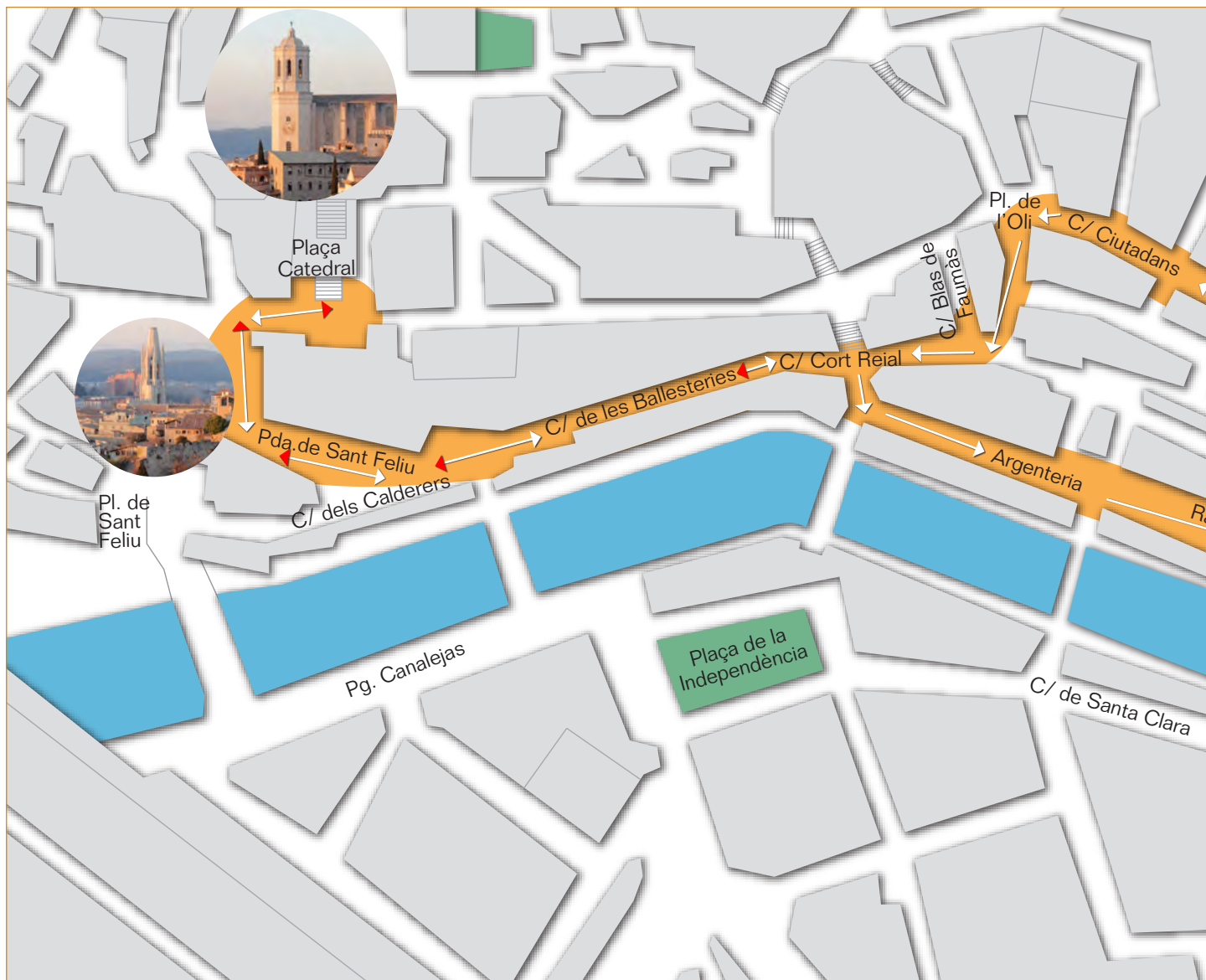
Sortida a les 9 de la nit - Divendres Sant

Itinerari de la Processó del Sant Enterrament

26

SETMANA SANTA GIRONA 2019

Itinerari

**DIVENDRES 19 D'ABRIL
A LES 9 DE LA NIT**

- Catedral
- Plaça de la Catedral
- Portal de Sobreportes
- Pujada de Sant Feliu
- Carrer Ballesteries
- Argenteria
- Rambla Llibertat
- Pont de Pedra
- Carrer Nou
- Carrer Fontanilles
- Av. Sant Francesc
- Plaça Catalunya
- Rbla. Mn. Jacint Verdaguer
- Carrer Albareda
- Plaça del Vi
- Carrer Ciutadans
- Plaça de l'Oli
- Cort Reial
- Carrer Ballesteries
- Pujada Sant Feliu
- Portal de Sobreportes
- Plaça de la Catedral

En cas de pluja es farà un acte
a l'interior de la Catedral

Passos de la Processó del Sant Enterrament

ELS PASSOS DE LA PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT

Divendres Sant
19 d'abril de 2019 - 21:00h

VERSIÓN EN ESPAÑOL

ENGLISH VERSION

VERSION FRANÇAISE

VERSIONE ITALIANA

DEUTSCH VERSION

1

CONFRARIA DE JESÚS I ELS NENS

Pas de l'Entrada Triomfant de Jesús a Jerusalem

Jesús acompanyat pels apòstols i cavalcant sobre una somera i, beneeix als nens i joves que el reben amb palmes d'alegria.

4

CONFRARIA DE JESÚS CRUCIFICAT

Pas de l'Ecce Homo

Pilat, governador romà de Judea, tot i sabent que Jesús era innocent, els l'entrega perquè el crucifiquin.

2

CONFRARIA DE SANT HONORAT

Pas de la Institució de l'Eucaristia

A l'últim sopar Jesús deixa el sagrament de l'Eucaristia als dotze apòstols representats aquí per sant Pere i sant Joan.

Pas de la Caiguda de Jesús

Jesús, portat pels soldats romans al Calvari, cau a terra extenuat pel dolor de la flagel·lació i el pes de la creu.

3

CONFRARIA DE SANT ISIDRE LLAURADOR I SANT GALDERIC

Pas de l'Oració de Jesús a l'Hort de Getsemaní

Jesús, agenollat en actitud d'oració, rep el consol de l'Àngel i li mostra a l'altre mà el calze d'amargor de la Passió.

5

CONFRARIA DEL SILENCI

Pas de la trobada de Jesús amb la Mare de Déu

Jesús, cansat i abandonat per tots, rep el consol de trobar a la seva Mare.

Passos de la Processó del Sant Enterrament

6

CONFRARIA DE LA SANTA FAÇ

Pas de la trobada de Jesús amb la Verònica

Pujant al Calvari, ajudat pel bon Cirineu, Jesús deixa gravat el seu rostre al mantell de la Verònica que li ha eixugat la cara.

10

CONFRARIA DEL DAVALLAMENT

Pas del Davallament de Jesús

Josep d'Arimatea i Nicodem desclaven pietosament Jesús de la creu i l'entreguen a la seva Mare.

7

CONFRARIA DE LA PASSIÓ

Pas de l'Agonia de Jesucrist

Jesús clavat a la creu, segons els costums romans, es dirigeix a la seva Mare i al deixeble Joan.

11

CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

Pas de la Dolorosa

A Maria, veient al seu Fill mort, se li complia la profecia de Simeó per la qual una espasa de dolor travessaria el seu cor.

8

ARXICONFRARIA DE LA PASSIÓ I MORT DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST

Creu d'Impropis

Creu amb els objectes més rellevants de la Passió: escales de la crucifixió, la llança, la canya amb una esponja, etc.

12

CONFRARIA DEL SANT SEPULCRE

Pas dels Perfums

Les santes dones ajuden a amortallar el cos de Jesús amb un llençol i perfums, tal com era costum d'enterrar entre els jueus.

9

ARXICONFRARIA DE LA PURÍSSIMA SANG DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST

Imatge de Jesús Crucificat

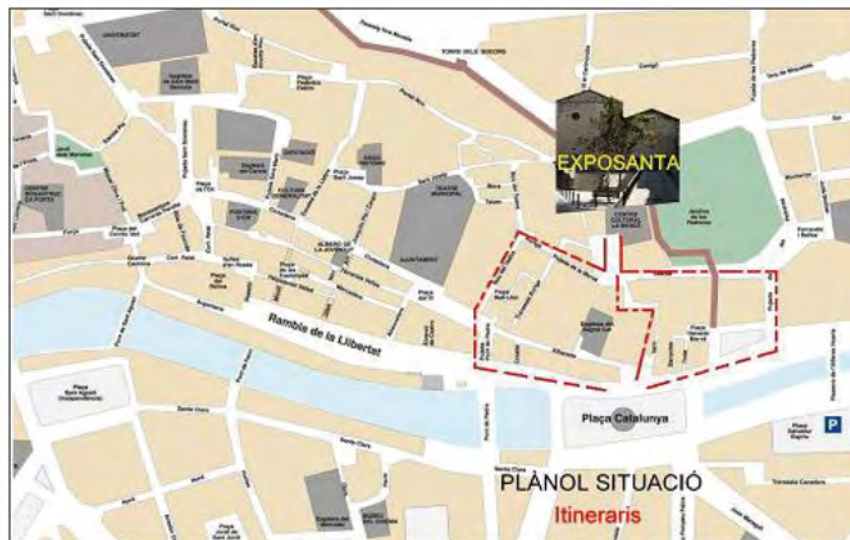
La figura de Jesús mort a la creu és el cimbal de la Passió i signe de redempció. És el centre de la nostra processó.

Pas del Sant Sepulcre

Jesús fou dipositat en un sepulcre nou, tallat en la roca i custodiat per uns guardies, d'on ressuscità al tercer dia.

Exposanta. Església dels Dolors

Exposanta a Girona... una mostra d'art confrare

Exposanta a Girona... un museu de durada ínfima...

Exposanta a Girona... un espai per al recolliment i l'oració

Exposanta a Girona... ¿te la vols perdre?

Serien molts els qualificatius que ens porten a descriure aquesta exposició que any rere any organitza la Junta de Confraries de Setmana Santa de Girona. Així i tot, aquestes sensacions només les pots experimentar si visites l'Església dels Dolors on de ben segur podràs gaudir de tot el que allí s'exposa. Talles excepcionals d'imatges que surten a la Processó del Sant Enterrament, fantàstics quadres d'artistes reconeguts que han servit per fer els diferents cartells dels darrers anys, objectes de record de la Setmana Santa, mostra de les vestes de les dotze Confraries. Tot plegat envoltat de música ambiental que de ple endinsa a la celebració de la Passió i, sobretot, un espai de reflexió i de calma.

Exposanta. Església dels Dolors

A l'església dels Dolors dies
13 al 17 d'abril.
Horari matins d'11 a 13,30 /
tardes de 17 a 20 h
Dia 18 d'abril matí
d'11 a 14 h.

Pins de les vestes editades

1. Manaia
2. Porrer
3. Creu Processional
4. Confrare Jesús i els Nens
5. Confrare Sant Honorat
6. Confrare Sant Isidre Llaurador i Sant Galderic
7. Confrare Jesús Crucificat
8. Confrare del Silenci
9. Confrare de la Santa Faç
10. Confrare de la Puríssima Sang
11. Confrare de la Passió i Mort
12. Confrare de la Passió
13. Confrare del Davallament
14. Confrare dels Dolors
15. Confrare del Sant Sepulcre
16. Guàrdia Noble Confrare Sant Sepulcre

Tenen un preu mòdic, que es destina a subvencionar els actes que s'organitzen. Es poden trobar a la Junta de Confraries, durant l'exposició dels Dolors o bé mitjançant les confraries. Moltes gràcies.

La nostra botiga

RECORDS DE SETMANA SANTA

La Junta de Confraries de Girona, amb l'ànim de donar difusió, així com de popularitzar-los disposa d'una sèrie d'objectes de record per col·leccionista o regal, així mateix de materials per vestimenta de vestes, que figuren a la pàgina i que es poden adquirir durant la Setmana Santa a l'Exposanta de l'Església dels Dolors i a la botiga instal·lada el dissabte 13 d'abril, a la Rambla Llibertat i el Divendres Sant, dia 19 d'abril a la plaça de la Catedral.

Concert: Setmana Santa Girona 2019 dissabte 20 d'abril de 2019

1ª Part:

Yakka (PD)	José Rafael Pascual Vilaplana
Appalachian Overture	James Barnes
Mont Blanc	Otto M. Schwarz

2ª Part:

Carmesina (PD)	Manuel Morales
Robinson Crusoe	Bert Appermont
The Ghost Ship (<i>el vaixell fantasma</i>)	José Alberto Pina

Director: **Isaac González Ferriol**

Tradicional Concert Dissabte Sant

A càrrec de la banda de música “LA LIRA” de l’Associació Cultural de la Roca de Vilafamés (Castelló)

Hora: a les 12 hores

Lloc: Concert a la Plaça Salvador Espriu

M
M
M
M
S
S
S
S

SETMANA SANTA 2018

Programa 2019

LA PARAULA QUE POT RETORNAR LA VIDA ALS MORTS (de brunyols, tortells, mones, dejunis i abstinències)

Josep M. Fonalleras

Els records de la meva Setmana Santa són gastronòmics. No només gastronòmics, però essencialment relacionats amb les coses de menjar. No deixa de ser una contradicció en un temps de dejunis i abstinències, però el cert és que bona part de la nostra cultura se sustenta en aquest pilar. Recordo una història que em va explicar Modest Prats, a qui, per cert, li hauria fet molta gràcia que jo fos el pregoner de la Setmana Santa. Molta gràcia vol dir que m'hauria agullonat amb alguna atzagaiada de les seves. Si ell fos aquí – i com l'enyoro! – potser no m'hauria atrevit a parlar, de tant com imposava el seu mestratge.

Bé, no perdem el fil tan aviat.

En Modest explicava que en un viatge a Croàcia, fa molts anys, quan encara era un territori de l'antiga Iugoslàvia, en un poblet perdut enmig de les muntanyes, una vella li va fer saber que aquells dies, durant la Quaresma, ni ella ni la seva família menjaven carn. Li va preguntar si sabia el perquè d'aquell costum, però la dona només va ser capaç d'oferir una explicació humil: «Sempre ho hem fet». No relacionava l'abstinència amb cap codi d'una Església catòlica que estava proscriu. S'acostava més a una rutina. «Sempre ho hem fet». El costum antic havia perdut qualsevol connotació religiosa i funcionava com una molla que

activava la pertinença a una comunitat. Venia a dir: «Som així, som aquells que durant la Quaresma no mengem carn».

Som el que mengem (o el que no mengem, en aquest cas). I per això la meua molla és, sobretot, gastronòmica. Mireu, no sé ben bé per què, però la primera imatge és la d'un bacallà amb pèsols i ou dur que cuinava la meua mare. Durant la Quaresma, és clar, però sobretot el Divendres Sant, que era aquell dia en què el silenci s'apoderava del carrer i del pis on vivíem, a la Rambla. Un silenci pastós que, a casa, culminava (era la quinta essència de la quietud, del recolliment, de la llosa que es dipositava ineluctable sobre l'ambient) en l'instant precís del que el meu pare en deia

l'hora nona, que eren exactament, segons ell, les tres de la tarda: el moment en què Jesús moria a la creu. Fins i tot agràies que el cel s'enfosqués, com si la mimesi entre aquell present província i el remot passat del Gòlgota fos encara més intensa.

Érem al bacallà, però.

No recordo que féssim dejuni (almenys nosaltres, els tres germans). En tot cas, el bacallà presidia l'àpat del Divendres. I els brunyols. Els havia pastat el pare el dia abans, el Dijous, en una gibrelleta que aleshores em semblava enorme, de plàstic de color verd. S'arromangava les mànigues de la camisa, es posava un davantal i anava remenant una pasta que era groga, tirant a ataronjada. Després, un cop havia llevat i es convertia en un embalum de proporcions gegantines, la fregíem en oli roent i nosaltres ens dedicàvem a jugar amb les formes, amb les mans totes empastifades d'aquella cosa tan llefiscosa. Em penso que és de les poques vegades que vaig veure el pare a la cuina.

El tast dels brunyols esdevenia tota una competició. Els nostres, per descomptat, eren els millors de l'escala. Els dels veïns eren massa oliosos. L'endemà, la nit de la processó, quan els oferíem als parents i als amics que la venien a veure des del balcó de la Rambla, encara eren comestibles, però el Dissabte de Glòria només es podien menjar ben sucats – amorosits – amb moscatell, amb vi de dir missa o amb un cafè amb llet. I cada any el mateix.

Com els tortells de Rams, que en teníem tres o quatre, un excés, t'ho miris com t'ho miris. En quedàvem embafats. Eren de la Confiteria Puig, a l'Argenteria, i de Banyoles, de can Boadella. O de can Roca confiter o de can Boix.

Hi havia un moment en què coincidien les restes del tortell amb els brunyols acabats de fer. Fins que arribava la mona de la nena, la meva germana. Com que el seu padrí, l'oncle Tomàs, vivia a Barcelona, ella tenia el privilegi d'aquell regal exòtic. I és així com els ous de Pasqua van entrar a casa.

Eren coses que passaven aleshores. El silenci t'atemoria i, en el cas d'un adolescent entotsolat, es convertia, a més a més, en l'escenari ideal per a les cabòries místiques, que ja venien de fàbrica (o d'algun exercici espiritual, als Maristes o en un col·legi dels Jesuïtes) i que lluitaven amb l'esclat insolent de la primavera. Bé, però això vindrà més endavant.

"Els jorns horribles de l'edat mitjana", com ha escrit Josep Pla, "devien ser com tu, Divendres Sant".

Certament. Hi havia un encongiment que els meus fills no podrien entendre. Una tibantor que et transportava als dies obscurs de la Passió del Crist i del seu patiment. El silenci era unànime, complet, i era una manera – certament imposada – de ser solidari amb aquella sofrència, de viure-la com si fos la teva. Deu ser per això, per aquesta empremta infantil, que sempre m'han agradat més les processons discretes i sense massa parafernàlia que no pas les sorolloses i tirant a barroques.

La Setmana Santa pot ser barroca o austera. El Barroc, com a concepte, implica necessàriament un muntatge escenogràfic, una trampa teatral, una exhibició del poder de la representació enfront de la discreció de la intimitat. Barroc no és acumulació o excés, sinó calculada estructura que mira de provocar uns efectes devastadors en la consciència de qui contempla l'espectacle

de l'eclosió dels sentits. En el cas de la fe, bressol del Barroc com a bandera ideològica, és elogi de la dimensió pública envers la privada dimensió de qui no necessita artefactes sinó la seva pròpia, inexcusable, particular relació amb la Divinitat. L'austeritat, en canvi, implica la utilització dels mínims mecanismes possibles en lluita contra la temptació de la grandiloqüència. No es tracta de compondre la innecessària variació d'un tema sinó de gratar en allò que és essencial i just. Imprescindible.

Al mateix temps, però, les mimoses florien, i els ametllers, alguns, ja ho havien fet, i, el Divendres Sant, Girona es preparava per a la processó.

Us confesso que sempre he estat un hipocondríac. Des de petit i encara ara. Just quan havia de sortir per primer cop d'infant manaia, just abans, vaig confessar a la meva mare que no podia respirar. Com ho sentiu. No em veia amb cor de completar l'operació d'inspiració i espiració, que és una cosa ben natural i inconscient. Doncs, no. Jo la racionalitzava i pensava en cada una de les maniobres que calien per poder respirar en condicions. Era un suplici. Sobretot per a la meva mare. I jo rumiava: "si ara ja no pots respirar, ¿com dimonis ho podràs fer amb una cuirassa al damunt?". El fet és que vaig acabar sortint a la desfilada del Dimecres sense més problemes respiratoris i em vaig integrar a la tradició familiar, amb una gran satisfacció per part del meu pare, manaia des de feia molts anys.

Però la que comptava era la del Divendres. El Dimecres vaig desfilat en substitució d'un nen que estava malalt, però a mi em tocava, per llei, sortir el Divendres. Em van dir que no podia repetir i el meu pare es va enfadar molt. El pare i la mare van moure no sé quants fils i, al final, van aconseguir

que els manaias de Banyoles, molt semblants en la vestimenta als de Girona, em deixessin tot l'uniforme infantil, amb cuirassa i casc, i fins i tot amb un espasí que m'atorgava una certa condició de *primus inter pares*.

Aquell perfum el vaig olorar molt temps. Encara ara en queda un polsim. Seguia amb rigor la cerimònia de l'Ofici de Divendres, a la Catedral, aquella interminable lectura de l'Evangelí, i, en sortir, mirava el cel per por que la pluja malmetés les expectatives d'anar a fer de manaia. Amb tot el que allò volia dir. Cerimònia. Tradició. Enmig de la tibantor i el silenci, anar de manaia era com una festa. Em vaig integrar tant en el patriotisme romà que fins i tot em vaig atrevir a escriure uns poemes malgirbats i espantosos que espero de tot cor que ningú no es dediqui a recuperar dels arxius.

Tradició.

El meu pare, em penso que sense ser-ne del tot conscient, seguia els ensenyaments de Pascal. Als *Pensaments*, explica que escriu una carta a un amic per "exhortar-lo a buscar Déu". L'amic li diu que buscar no serveix de res i Pascal li contesta que no desesperi. Que del que es tracta és de crear uns hàbits que fan que l'acció sigui automàtica, irreflexiva. El ritual, la cerimònia, la litúrgia, es converteixen en una màquina que t'acosta a Déu. El meu pare era així. Per això anàvem a visitar els monuments de totes les esglésies i per això em devia dur a veure com el bisbe rentava els peus a dotze persones, la tarda del Dijous Sant. Aleshores em penso que em va semblar estrambòtic, però no l'hi vaig dir.

He parlat de les processons austeres i de les barroques. Rectifico, en part.

La de Girona, tan severa, tan poc donada a l'esclat, esdevenia (i esdevé) barroca just al final, a

les escales de la Catedral. Una escenografia imponent. I, sobretot, el cant del Credo. Confesso que encara ara m'emociona. Crec en un Déu, diu – d'acord –, però també en una església que és catòlica, apostòlica i romana.

Sobretot romana, que és del que es tracta, i que em penso que ara ja no se'n parla enlloc. Ens n'hem oblidat, excepte en la versió imponent, i tan ben pautaada, tan ben accentuada, de mossèn Lluís Romeu.

Romana.

La Setmana Santa que vaig passar a Roma amb el meu pare, a mitjans dels '70, va ser l'esclat (o almenys a mi m'ho va semblar) de la seva passió per la litúrgia.

Era guia turístic i em va dur d'acompanyant en un dels seus viatges. No sé com, va aconseguir un permís perquè fes la comunió solemne lluny de la diòcesi de Girona. No res: al Vaticà! No sé si valia, aquella autorització, però el cert és que, la comunió, la vaig rebre del Sant Pare. Bé, el Sant Pare potser no, en persona, però ell oficiava, que és el que compta. I després vam anar al Via Crucis del Coliseu, amb un Pau VI que ja era gran i que tenia aquell posat trist i desvalgut de sempre. I després, en una de les cerimònies més emocionants que recordo, vam assistir a la Vetlla Pasqual en una església molt senzilla, a Signa, a prop de Florència.

Fins molts anys després, ara a la Catedral de Girona, no vaig experimentar una sensació d'epifania com la d'aquella nit.

Va ser també una Vetlla Pasqual, al claustre. Assistíem, amb una amiga que no és creient, a la cerimònia del Foc Nou. De la foguera, que vencia a les tenebres, en sortia una flama que després es va anar escampant a les finíssimes espelmes

de tots els congregats. A poc a poc, vam anar entrant a la nau, fosca, amb aquella minúscula il·luminació compartida que ens reunia en assemblea i simbolitzava la Resurrecció. La senzillesa d'aquell acte va ser una fulguració, discreta, però amb un entossudiment de segles. Vaig tornar a entendre per què el meu pare m'havia ensenyat que la festa cabdal del cristianisme era la Pasqua. Un dia abans, el Divendres Sant, vaig experimentar, amb aquella mateixa amiga, que la processó – ara convertida també en un reclam per a turistes – mantenia un interès suplementari que, fins aleshores, se m'havia escapat. Funcionava, si em permeteu que ho digui així, com una successió de fotogrames, com un tràiler de la pel·lícula del misteri pasqual. Cada pas, cada confraria, em permetia fer un breu resum de la història: des de l'arribada a Jerusalem fins a l'àngel que demana silenci amb el dit, passant pel Sant Sopar, les sagetes clavades al cor de Maria (la Dolorosa, que tant estimava la meua mare), l'hort de Getsemani o la crucifixió. Una petita enciclopèdia, encarnada, lenta, vivent.

He parlat de l'esclat insolent de la primavera.

Durant uns anys em va afectar molt. Coses de l'adolescència. Em veia a mi mateix com un personatge entotsolat a qui només satisfieien determinades lectures de poesia i uns quants llibres de filosofia. A més, feia ostensible aquesta mena de bombolla íntima. La primavera, que és el "retorn a les promeses elementals de la vida", com diu Carner, era també un adoloriment. "La terra s'adormissa / i el cel és apagat", escriu el poeta, i jo em gronxava amb satisfacció en aquell particular i intransferible "m'illumino d'immenso".

Una de les lectures d'aquells anys va ser *Ofici de Setmana Santa*, de Xavier Rubert de Ventós.

He mirat de recuperar-lo, amb l'esperança de recuperar un llibre subratllat per comprovar què em va impressionar tant d'aquell petit recull de reflexions, amb una coberta blanca amb cinc o sis roses vermelles. Com anota el mateix Rubert, tornar a un llibre que has anotat et marca un camí de lectura que ara potser trobaràs intransitable. Però el fet és que no l'he pogut recuperar. Almenys, aquell exemplar. Sort de la meua filla Laia que me'n va aconseguir un a la Biblioteca. I el fet és que no hi he trobat el que buscava. O potser sí. Diu Rubert: "Destruir el temps quiet i sol, a pèl i a pols – sense llibres ni cartes, ni esperances ni records, lluny de distraccions i ocupacions, a força de pur virtuosisme interior: això és el que encara no he après aquesta Setmana Santa". En aquelles breus anotacions, avui encara molt remarcables, hi ha una voluntat d'indagar, de llançar la fletxa sobre la pròpia consciència. Això buscava, segurament, quan, fa molts anys, el llegia. I això és el que avui m'he proposat.

(de Job, el mal i l'infinit)

La Setmana Santa, més enllà de la celebració, de la litúrgia, més enllà de la recurrència de les tradicions, és un temps que ens aboca a la reflexió. Fer-nos preguntes, intentar trobar respostes o, almenys, ser conscients de quines són les qüestions primordials que cal plantejar-se. Aquí torna a aparèixer Modest Prats. És un text de fa deu anys que en el seu moment em va colpir molt i que, d'aleshores ençà, no deixa d'atabalar-me. Va ser la lliçó inaugural de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona del curs 2007-2008. Es titula *Job i els altres* i planteja, a partir de Sant Tomàs, un dels dilemes claus de la Teologia. "Tan bon punt la fe s'encara amb la qüestió fonamen-

tal, que és si Déu existeix" – escriu en Modest – "apareix l'experiència dolorosa, terrible, inescapable del mal que ho fa trontollar tot".

Els interrogants que suscita l'experiència del mal. En la lliçó, fa un repàs a uns quants exemples històrics, des de Lull a testimoniatges del nazisme, passant per Dostoievski i, esclar, per Job.

M'aturo en la figura d'aquell que va ser colpejat per Jahvè de tal manera que va acabar dient:

– Tant de bo fos mort! ¿Per què no vaig morir en el si matern o no vaig expirar acabat de néixer?

Job, amb un "orgull sobrehumà, gairebé una desmesura titànica", s'enfronta a Déu per reivindicar un tracte just per al bo. I, al mateix temps, s'enfonsa en la solitud de l'home, en la desesperança: "Sóc un home que no sap on anar: Déu m'ha acorralat per totes bandes". I aquest seu clam, una de les expressions més rotundes de qui s'encara amb el diví, encara que sigui un cuc, s'entronca amb allò que també diu l'*Eclesiastès*: "Els oprimits ploren i no hi ha qui els consoli; i ningú no els pot consolar, perquè la força és dels opressors. Considero més feliços els morts, que ja no hi són, que no pas els vius, que encara viuen. Però més feliç que els uns i els altres és el qui encara no ha nascut i no ha vist el mal que es fa en aquest món".

La resistència de Job és colossal.

I no es sotmet a les explicacions dels savis, que contempen un Déu inclement i distant, disposat a ser justicier més que no pas compassiu. Job sap que és innocent ("Jo sóc pur, sense pecat; sóc innocent, no tinc cap culpa") i que el mal que li ha sobrevingut no té explicació, perquè el càstig només pot ser la conseqüència d'un delictes que ell no ha comès. Però això vol implicar Déu en un diàleg de tu a tu.

L'home, esquifit i solitari, s'enfronta al Déu que el "carrega de greuges" i li demana explicacions. "Ell té present la teva causa i has de tenir esperança", li diu Eliú, un altre savi.

Alleshores arriba el moment culminant: la gosadia de Job esclata davant un Jahvè que li fa veure justament la seva petitesa. "¿Qui és aquest que enfosqueix els meus plans, amb paraules d'ignorant", li diu. "¿On eres tu quan jo posava els fonaments de la terra? Explica-m'ho, tu que ho saps tot! ¿Saps qui tirava el cordill i fixava els límits del món?"

Les paraules de Déu adreçades a Job són un dels fragments poèticament més intensos i conceptualment més sòlids de la Bíblia. Tot l'univers passa davant dels ulls de Job, atònits, desconcertats. Les bestioles més febles i els monstres més perillosos surten a escena perquè la força de Déu els agombola, els ajunta sota el seu reialme.

De fet, ens ajunta a tots, des de Job a nosaltres, en l'explicació d'aquests "límits del món". En realitat, el que fa Déu és escriure una narració, emmarcar el relat, donar un sentit a la natura. I és a partir del coneixement de la totalitat que Job adquireix la consciència del seu paper. No pas menor o sotmès, sinó lligat a una esfera més gran.

Job, aleshores, té la mateixa sensació que ha definit fa poc el filòsof Josep M. Esquirol a *La penúltima bondat*. Vivim als afores, en un desert. La condició humana és filla d'aquest desert i és en la intempèrie on trobem alguna cosa que s'assembla a la plenitud. "No hem estat expulsats de cap paradís perquè sempre hem estat als afores".

Job no s'acota sinó que assumeix la petitesa en un ordre més general. I – aquest és un detall no

gens sobrer – mira Déu cara a cara. Com ho farà Jonàs, el profeta. Com ho farà també Jesús, clavat a la creu. "Elí, Elí, ¿lemà sabactani?" ¿Per què m'has abandonat?

Les últimes paraules de Jesús, a l'Evangeli de Joan, són aquestes: "Tot s'ha complert". És a dir, tot s'ha acabat. Però, abans, l'evangelista escriu: "(...) Sabent que ja tot s'havia acomplert...". És a dir, tot s'ha portat a cap, s'ha esdevingut. Complert i acomplert.

Allò que havia de succeir ja ha succeït i ha succeït tal com havia de ser. És també el missatge que recull Job.

Fixem-nos ara en Jonàs. El profeta té un altre tarannà. S'enfurisma amb un Déu que ara exerceix la misericòrdia. Salva Nínive, "la gran ciutat on viuen més de cent vint mil persones", i Jonàs no entén que tota la seva feina se'n vagi en orris. Repeteix una sonsònia que, com hem vist, és molt bíblica: "Més em val morir que no pas viure!".

Per fer-li veure el mateix que contempla Job, Déu no fa servir la paraula sinó l'acció. Fa créixer una carbassera perquè li faci ombra i "li calmi el mal humor". I l'endemà, un cuc rosega la carbassera i "un vent xardorós de llevant" el sotmet.

Jonàs, que havia rebutjat la crida de Jahvè i s'havia embarcat per fugir del seu clam, continua enfadat. I Jahvè li fa veure que no viu sinó als afores. Al desert, a la intempèrie. I que tot s'esdevé per la gràcia de Déu. Ho escriurà el jansenista Pascal segles després: "Perquè al capdavant, què és un ésser humà dins la natura? Un no-res respecte a l'infinit, un tot respecte al no-res, un terme mitjà entre tot i no-res, infinitament lluny d'entendre els extrems: la fi i el principi de les coses per ell estan irreductiblement amagades dins d'un secret impenetrable".

No em puc estar de fer un breu excurs sobre els fets de Jonàs. A la Bíblia, la seva aventura es despatxa en un breu relat. És Josep Carner qui, a *Nabí*, un dels poemes més colossals de la història de la literatura, ens acosta més profundament a la seva intimitat. Sense malmetre les escriptures, Carner s'endinsa en el Jonàs que no vol sentir la veu de Déu perquè “em sento las / de visions i caminades”.

Ja n'hi ha prou de tanta implicació, ens diu el profeta. “Fes-me negat per a la teva esgarripança”. Ja no pot més. El tremolor físic i metafísic que provoca Déu, l'èxtasi i la militància, el tenen anorreat, exhaust. Desitja només viure lluny de la Paraula que el sotja: “¿I crides justament Jonàs? Sóc una deixia / del temps, tota coquinesa: mon cor secret volia / el dolç espai que Tu li vas negar.”

Viu a la intempèrie. Com els homes. Als afores. Fins que la Veu torna a aparèixer, després de tres dies al ventre de la balena. El Jonàs de Carner, aquest Nabí que té la Veu al seu interior i que maldarà de nou per fer-la sentir, el torsimany, ara no s'enfurisma sinó que proclama – des de l'exili on viu, el mateix que pateix Carner en unes circumstàncies dramàtiques – la magnificència de Déu: “Car Ell, per conhortar les nostres agonies i ungir-nos en la pau dels averanys complerts, / dins de la gola de la mort viurà tres dies, / alliberat el dia terç”.

I anuncia la Pasqua, és a dir, la vida perdurable, més enllà de les angoixes de qui no entén els designis de Déu: “La mort serà vençuda en sos estatges / i esdevindran herois les cendres que consum / i la sang renaixent es farà llum / i el cos serà venjat de sos ultratges”.

És una lectura alhora espiritual i molt, molt, material. Molt humana.

Del bacallà de la meva mare i dels brunyols pastats del meu pare hem anat a parar aquí. Hi ha un temps per a cada cosa, també ho deia el *Cohèlet*. I també un temps per al cinema. No us espanteu. No parlaré de *Ben-Hur* ni de *La Túnica Sagrada* o d'*Els Deu Manaments*, que són les pel·lícules que vèiem mentre s'anava coent el bacallà o mentre llevava la pasta dels brunyols. Tampoc no parlaré de Pasolini, potser l'acostament més radical a l'Evangeli, o de Clint Eastwood, el qual, a *Gran Torino*, dirigeix una paràbola esplèndida sobre la redempció.

No.

Us parlaré d'una pel·lícula de ciència-ficció que mai no hauria pensat que fos el millor resum del que he mirat d'explicar-vos aquesta nit. La primera vegada que la vaig veure em vaig quedar amb l'anècdota. Un home rep una radiació nuclear en un vaixell i descobreix com, progressivament, el seu cos va minvant. A *L'increïble home minvant*, del 1957, hi ha escenes a mig camí de la comèdia més inversemblant i de la tragèdia més obscura. Acaba vivint en una casa de nines fins que un dia, la seva dona, que fa el que pot, es deixa la porta oberta – no pas de la casa de nines sinó de la casa de debò on viuen els que no són minvants – i entra un gat. Un monstre per al pobre Scott, que acaba al soterrani, i per a qui una minúscula fuita d'aigua és un oceà on naufraga. Es fa tan i tan petit que un insecte esdevé un cuirassat. I cada dia més petit.

Tem que es dissoldrà en el no-res.

Al final de la pel·lícula, en plena nit, mirant els estels, té una il·luminació. És tan petit que s'escola a través d'una finestreta amb reixes que dóna a l'exterior. “Vaig comprendre” – diu una veu en off – “que en realitat eren els dos extrems d'un

mateix concepte: el que és increïblement petit i el que és increïblement gran es troben, en un determinat moment, per tancar un cercle gegantí. Vaig tenir la sensació d'abraçar el cel, l'univers, móns infinits. Vaig conèixer la resposta a l'enigma de l'infinít. Fins aleshores havia pensat, des de la limitada dimensió humana, que l'existència té un principi i un final. És un concepte humà, no pas diví. Vaig sentir que el meu cos es convertia en el no-res. Però la por va desaparèixer i es va convertir en acceptació. Tota la majestuosa grandesa de la creació havia de tenir un significat i jo tenia un significat. Sí, el més petit dels petits. Per a Déu, el zero no existeix. Jo continuo existint". Vista ara, *L'increïble home minvant* és pur Pascal! Ara me n'adono. "Comprendre els principis últims de les coses i arribar a conèixer l'infinít: Aquests extrems es toquen i com més s'allunyen més s'uneixen en Déu, i solament en Déu". Aneu-hi pensant. El zero no existeix. És per això que Job i Jonàs, encarats a Déu, contemplen, des de la petitesa, la magnitud del que els envolta (ells també en són part) i assumeixen un missatge íntim de redempció.

(de la vulnerabilitat dels homes)

Vaig acabant. Abans, però, deixeu que torni a aquella escena del rentatge dels peus de Dijous Sant. De petit em sobtava, ja ho he dit. Ara, gràcies a la lectura d'un llibre excel·lent l'he recuperat. Es tracta d'*El Reialme*, d'Emmanuel Carrère, una mena de viatge interior de l'escriptor francès a la fe perduda i un "reportatge", quasi una "persecució" literària sobre els primers cristians, seguint les passes de Pau.

Carrère parla de la cerimònia de rentar els peus. L'únic Evangeli que en fa esment és del Joan, de

qui l'autor sospita que no és el responsable directe de la redacció del text. No l'escriu el deixeble estimat de Crist sinó un altre Joan, que li fa de secretari i que mor a Efes.

Bé, però aquesta és una altra història.

El fet és que Carrère evoca l'escena quan l'observa (ell és un observador atent, no pas un creient convençut) en una trobada amb cristians que són membres de la comunitat de *L'Arche*, instaurada per Jean Vanier fa uns cinquanta anys. Es dediquen a tenir cura, en casos particulars, de malalts mentals i de persones discapacitades, sense cap futur, sense cap possibilitat de recuperació. Els més abandonats d'entre els abandonats. Els més desvalguts. Carrère recorda el passatge de l'Evangeli i recalca que Pere, que és a les antípodes dels radicals Job i Jonàs, no entén la decisió de Jesús.

"Ara no entens això que faig; ho entendràs després", diu Jesús.

Pere s'entossudeix: "No em rentaràs els peus mai de la vida!".

I Jesús, aleshores, és taxatiu: "Si no et rento, no tindràs part amb mi".

Aquesta és la filosofia essencial de *L'Arche* i d'un tipus de cristianisme davant del qual Carrère s'emociona: "L'amor vol la proximitat, la reciprocitat, l'acceptació de la vulnerabilitat", diu. No estem tan lluny del que hem vist fins ara. Les afores, la inclemència, la indefensió. I, des d'aquí, la possibilitat de l'epifania, de la constatació d'una presència.

Escriu Carrère: "És el que Jesús ens va ensenyar el Dijous Sant. En instituir l'eucaristia, parla *col·lectivament* als Dotze Apòstols. Però quan s'agenolla per rentar els peus dels deixebles ho fa davant de cadascú, *personalment*".

Per això imagina com seria el cristianisme si el sacrament central no fos la comunió sinó el rentatge dels peus. No pas participar del cos de Crist sinó de la seva mirada personal, d'allò que diu Pau als Gàlates: "Més aviat, per l'amor, feu-vos servents els uns dels altres". Un cristianisme que va a l'essència: a la vulnerabilitat de l'home i al diàleg ple de dubtes i d'incerteses amb Déu, a la pràctica de la pietat entesa com una negació de la indiferència.

(de buscar refugis)

Una penúltima acotació.

Isaïes, 58,6:

"El dejuni que jo aprecio és aquest: allibera els qui han estat empresonats injustament, deslliga les corretges del jou, deixa lliures els oprimits i trosseja jous de tota mena".

Em penso que és un deure moral – almenys jo ho visc així, també com a creient – no oblidar la situació en la qual viu el nostre país. Una injustícia descomunal a la qual només podem fer front amb la dignitat de qui reclama que s'apliquin els drets humans i que la llibertat s'imposi a la deriva totalitària. "Aquí, a la presó", m'escrivia des d'Estremera un dels consellers de la Generalitat empresonats, "Jesús hi és present per tot. Des del patiment, des de l'esperança, des del perdó". Pensem-hi també nosaltres no pas des de la política sinó des de la fe més compromesa.

A *Setmana Santa*, Salvador Espriu escriu aquests versos.

"¿On podem buscar refugi? «¿Com fugiria ara, / on aniré? / Quina clau m'obriria / cap recer? / *Timor mortis conturbat me*».

Vivim angoixats per la devastació, pel temor que ens contorba i ens fa porucs. Però la Resurrecció és tornar a fer anar el pèndol del rellotge que algú havia aturat, símbol del temps que s'abolia. "Pareu tots els rellotges", escriu Auden, "perquè ja res pot dur-me res de bo".

La Resurrecció és reconstruir l'esperança quan ningú no hi creia, quan es percebia no solament com una cosa allunyada sinó com a impossible, motiu d'escarni. La Resurrecció és una implicació amb el desconegut, la idea ingènua però productiva – a vegades ho és – del boig que és bandejat del món perquè confia en el poder de la Paraula.

Contra l'evidència de la natura, la contundència del Verb. No hi ha una resurrecció com la d'*Ordet (La Paraula)*, el llegat místic de Carl Theodor Dreyer. Mentre Inger jeu morta a la cambra, la seva filla Maren demana a Johannes Morten, l'orat que es pensa que és Jesucrist, que la ressusciti.

Ell, imponent i contingut, diu: «Dóna'm la Paraula, la Paraula que pot retornar la vida als morts». No hi ha focs d'artifici ni efectes especials. Inger, cadàver, obre a poc a poc els ulls. El petit dels Morten, poc després, s'acosta al rellotge i empenta de nou, amb suavitat, el pèndol que estava aturat. Torna a fluir el temps.

En parla també el Jonàs de Carner: «Oh joia / del petit en l'il·limitat! / Enfora de greus agonies / jo em veia al gran aire llençat, / del clos de la fosca tornat / dins una llargada de dies».

Com diria el meu pare, amb entonació italiana: Bona Pasqua!

Girona, 22 de març de 2018

Recull de fotos 2018

1. Viacrucis
2. Diumenge de Rams
3. Divendres Sant matí
4. Confraria Jesús i els Nens
5. Confraria Sant Isidre
6. Confraria Passió i Puríssima Sang
7. Confraria del Silenci
8. Estrella Manaies
9. Confraria Davallament
10. Confraria dels Dolors
11. Vetlla Pasqual

Recull de fotos 2018

M

S

M M M M M

S N N T

COL·LABORACIONES

Programa 2019

HEM DE SER SANTS!

Joan Baburés i Noguera,
Canonge i consiliari de la Junta de Confraries

Sigueu sants, perquè jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant. (Lv 19,1)

Sigueu bons del tot, com ho és el vostre Pare celestial (Mt 5,48)

Quan el papa Francesc ens oferia la seva reflexió sobre la santedat, en l'exhortació apostòlica "*Gaudete et exsultate*", publicada el dia de sant Josep de l'any passat, ens recordava: "*Ell, el Senyor, ens vol sants i no espera que ens conformem amb una existència mediocre, aigualida, liquada.*"

Aquestes paraules del sant Pare m'han urgit a fer-vos avinent les meves reflexions sobre aquest punt, a tots vosaltres, confreres, quan ens disposem a renovar el nostre acte de fe més visual, que és la Processó del Sant Enterrament, en el marc de la Setmana Santa gironina.

Sí, hem de ser sants! I no ho dic només jo, ni ens ho urgeix únicament el sant Pare. És una exigència de la nostra condició de cristians. Jesús mateix ho reclama a tots els seus deixebles quan a l'Evangelí ens diu: "*Sigueu bons del tot, com ho és el vostre Pare celestial.*" (Mt 5,48). Paraules que parafrasegen les solemnes instruccions que el poble d'Israel rebia del seu guia espiritual Moisès, i que recull el llibre del Levític: "*El Senyor digué a Moisès: Diques a tota la comunitat dels israelites: Sigueu sants, perquè jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant.*" (Lv 19,1)

Som cridats, per tant, a viure una vida santa. És a dir a ser, no només bones persones, sinó a viure

en la perfecció. De tal manera que puguem ser models per als altres. De fet, si sortim al carrer, acompanyant aquests passos que, un a un, ens van mostrant fins a quin punt ens estimava, i ens estima, aquell qui n'és el protagonista –Jesús de Natzaret– també nosaltres ens hem d'estimar els uns als altres com ell ens estima. No podem fer comèdia. No podem aparentar el que no som. Més encara, el sol fet de mostrar-nos al carrer, davant de tothom, com a deixebles de Crist, ens obliga a ser fidels deixebles del seu ensenyament, a comportar-nos com a fermes complidors dels seus manaments, a no defallir com a seguidors incondicionals dels seus passos. Això és ser sant.

És difícil? És impossible? No. Mireu quins exemples de santedat senzilla ens posa el papa Francesc: *“M’agrada veure la santedat en el poble de Déu pacient: en els pares que crien amb tant d’amor els seus fills, en aquests homes i dones que treballen per portar el pa a casa, en els malalts, en les religioses ancianes que continuen somrient. En aquesta constància per seguir endavant dia a dia, hi veig la santedat de l’Església militant. Aquesta és moltes vegades la santedat «de la porta del costat», d’aquells que viuen prop nostre i són un reflex de la presència de Déu.”* (Gaudete et exsultate, n. 7).

És per això que ens cal veure la santedat, no com una cosa inabastable, inaccessible, extraordinària, sinó, ben al contrari, com un fruit de la nostra manera concreta d’estimar, que l’Esperit Sant impulsa, tant en les nostres comunitats, en els nostres pobles i en les nostres confraries, com també en cada ú de nosaltres, en els nostres familiars i en els nostres veïns.

Voleu més exemples? En trobem novament uns quants de ben suggestius en el text del papa: *“Aquesta santedat a la qual el Senyor et crida anirà creixent amb petits gestos. Per exemple: una senyora va al mercat a fer les compres, troba una veïna i comença a xerrar, i vénen les crítiques. Però aquesta dona diu al seu interior: «No, no parlaré malament de ningú». Aquest és un pas en la santedat. Després, a casa, el seu fill li demana conversar sobre les seves fantasies, i encara que estigui cansada s’asseu al seu costat i escolta amb paciència i afecte. Aquesta és una altra ofrena que santifica. Després viu un moment d’angoixa, però recorda l’amor de la Mare de Déu, pren el rosari i resa amb fe. Aquest és un altre camí de santedat. Després va pel carrer, troba un pobre i s’atura a*

conversar amb ell amb afecte. Aquest és un altre pas.” (Gaudete et exsultate, n. 16).

Ja ho veieu si en pot ser de senzill, i de fet ho és, això de ser sant. Però vol lluita i constància. No deixar-se dur per rampells, ni adormir-se en el que ja som. Cal fer un esforç per progressar. Cal proposar-se cada dia algun objectiu nou, senzill, abastable, com ara aquest que anomena el sant Pare: *“No parlaré malament de ningú”*. I portar-lo a la pràctica. I si no ens en sortim a la primera, tornar-hi, amb un nou i renovat compromís. No defallir.

I ja per acabar, voleu una bona eina? Doncs allò que en diem l’examen de consciència. Cada vespre, abans d’anar a dormir, tot fent una petita pregària repassar breument el dia i veure què ha anat bé i què no, per tal de continuar posant esforç en multiplicar les coses bones i evitant de caure novament en les que no hem reeixit. I, encomanar-ho al bon Déu. Ell, que és sant, i ens vol sants, ens donarà tot el que necessitem per fer-nos sants de veritat.

Llavors sí que podrem sortir pels carrers mostrant amb simplicitat de cor que som uns bons deixebles d’aquell qui és l’únic Sant i la font de tota santedat. I amb el nostre capteniment podrem ser llum i model per als altres. Per aquells qui comparteixen les nostres mateixes inquietuds en les confraries de les quals formem part i també per tots aquells altres, visitants i espectadors anònims, que omplen els nostres carrers al pas de la processó i que no només podran contemplar la santedat en les figures entronitzades als diferents passos, sinó que també – i això és el més interessant – podran entrellucar, endevinar i fins i tot captar, en les nostres actituds i comportaments i fins i tot en la nostra manera de viure i d’actuar.

ESPIRITUALITAT, SERVEI I CULTURA

En el 75è aniversari de la Secció de Vestes de la Confraria de Jesús Crucificat Manaies de Girona.

J. Víctor Gay
Periodista

La Secció de Vestes de la Confraria de Jesús Crucificat – Manaies de Girona assoleix enguany la fita dels setanta-cinc anys de la seva primera sortida processional en la Setmana Santa de 1944. En aquell moment era reconeguda com a Pia Unió. Tres anys després seria elevada a confraria. Ho van fer acompanyant el primer pas o “misteri” realitzat d’ençà del conflicte civil, i que havien encarregat. Una veritable declaració d’intencions.

Queda clar que és “filla” del maniple de manaies. Uns i altres participaven en la processó del Sant Enterrament amb “actitud religiosa” i com a resultat “la processó pot fer-se amb dignitat” com assenyalava el recordat bisbe Jaume Camprodon en el pròleg del llibre editat en ocasió del cinquantenari dels Manaies.

La confraria ha presentat un programa per celebrar aquesta efemèride: exposició d’imatges processionals d’arreu de les comarques gironines, cicle de conferències, edició d’un llibre que inclou un acurat recull històric de la pròpia secció de vestes... Tot plegat ha estat possible mercès a la generosa aportació dels confreres, els valuós suport de les institucions locals i també d’empreses privades. En aquest sentit manllevem unes

paraules del Dr. Joaquim Nadal i Farreras: “Reunir un col·lectiu notable i moure’l i implicar-lo en un objectiu comunitari, ciutadà. L’entusiasme de tots traspua sempre generositat i s’impliquen en la vida de la ciutat”.¹

Vestes i manaies integren un col·lectiu de creients, cal no oblidar-ho. Així queda perfectament reflectit en els estatuts: “La funció principal de la Confraria és contribuir a l’esplendor de la Setmana Santa, remoure en aquests dies de manera pública i sensible el fervor cristià vers els misteris de la Passió i Mort de Jesucrist, cuidar l’espiritualitat dels associats i atendre altres serveis de la ciutat en les seves tradicions d’inspiració cristiana i cultural”.

Aquest compromís és el que ha definit la ja llarga trajectòria de la Confraria, més enllà de cap altra consideració. Compromís que encaixa amb una de les indicacions que feia el bisbe de Girona, Mons. Francesc Pardo, en el seu pregó de Setmana Santa, de fa deu anys, just a l’inici de la seva tasca pastoral entre nosaltres: “Es vetllarà d’una manera especial perquè els membres de les confraries que ho desitgin puguin trobar algun compromís o servei en les institucions de l’Església al servei dels més necessitats, sigui del cos o de l’esperit”.

En la llista d'aquests compromisos assumits per la Confraria de Jesús Crucificat – Manaies de Girona, hi tenim: Més de mig segle en l'organització de Cavalcada de Reis amb presència en els centres hospitalaris, realització de catifes de flors en la festa tan gironina del Corpus, participació des del castrum de Sant Lluc, en manifestacions culturals i ciutadanes com “Girona temps de flors”, cicles de concerts o exposicions artístiques. En resum: espiritualitat, servei i cultura.

En aquests setanta-cinc anys, la Secció de Vestes ha viscut alts i baixos. Sense arribar a crisis agudes, no oblidem, per exemple, que en la processó de 1978 no van sortir els passos o com bé assenyala Francesc Masdevall en el seu text històric tan apreciable que s'inclourà en llibre, en una certa situació, “calia revifar la Secció de Vestes que en aquell moment estava sota mínims”. El ja llarg recorregut de la Secció de Vestes de la Confraria de Jesús Crucificat – Manaies de Girona, no s'explicaria del tot, sense fer memòria dels “pastors” que l'han ajudat a fer camí: els seus consiliaris.

En el decret de constitució de la Confraria es designa com a primer consiliari “a un jove i prometedor capellà, de vint-i-nou anys, el nom del qual era, Enric Pèlach i Feliu”², tan jove i prometedor que onze anys després, marxava fidel a la seva vocació missional, al Perú on, el 1968, seria el primer bisbe de la diòcesi d'Abancay on reposa per sempre. El seguirien com a consiliaris, Mn.

Ramon Baranera, el Dr. Josep Maria Taberner i Collellmir, el Dr. Gabriel Roura, fins a l'actual guiatge espiritual de Mn. Sebastià Aupí i Escarrà, antic manaia i vesta.

La Confraria de Jesús Crucificat – Manaies de Girona, sorgeix en el moment de recuperació de les vivències de la setmana Santa a Girona, com en altres molts indrets del país, just després del tràngol de la Guerra Civil, fruit d'una iniciativa que es pot qualificar de valenta que aplegaria, primer a nois, en formar el maniple, i ben aviat homes i dones de bona voluntat sense demanar-los en quin bàndol havien viscut aquella tragèdia fratri-cida.

Malgrat aquesta ja notable perspectiva en el temps, es de justícia agrair la fidelitat de les confraries amb llarga història de participació en la Setmana Santa de Girona: Puríssima Sang, Passió i Mort i de la Mare de Déu dels Dolors, sorgida de la Congregació de la mateixa advocació, la primera datada el segle XVI i les altres dues el XVII, el seu testimoni cabdal. Són veritables fonaments de la nostra Processó del Sant Enterament.

Totes plegades, les històriques i les del segle XX, han fet possible que aquesta manifestació pels carrers i places de Girona sigui: “una mostra de veritable espiritualitat encarnada en la cultura dels senzills. No està buida de continguts, sinó que els descobreix o els exposa més per la via simbòlica que per l'ús de la raó”.³

1. NADAL i Ferreras, Joaquim. Els Manaies de Girona, 1751 – 1990 – Ajuntament de Girona, 1990.

2. MASCOT i Yglesias, Carles. Els manaies de Girona i el bisbe Pèlach – Article al “Diari de Girona”, 27 de juliol de 2007.

3. PAPA FRANCESC. Exhortació “El goig de l'Evangelí” – Editorial Claret.

TRES DEVOCIONS DESAPAREGUDES

Àngel Rodríguez Vilagran
Periodista

D'entre els actes que ha deixat d'organitzar-se a la nostra ciutat per Setmana Santa, cal esmentar aquestes tres mostres de pietat popular que segons llegim a les cròniques de l'època (any 1950) eren molt participats.

1) *La Llançada*. Se celebrava el Dimarts Sant al vespre a l'església del Mercadal. Consistia a recordar de forma pietosa el moment que un soldat va donar un cop de llança a Jesús un cop crucificat i mort a la creu. Llegim a l'evangeli de Joan: «Quan arribaren a Jesús, es van adonar que ja era mort i no li trencaren les cames, però un dels soldats li traspassà el costat amb un cop de llança, i a l'instant en va sortir sang i aigua» (Jn 19, 32-34). Aquest acte era promocionat per la Confraria de la Passió.

2) *Les cinc llagues de Jesucrist*. Es duia a terme el Dimecres Sant al vespre a l'església de Carme a càrrec de la Confraria de la Puríssima Sang. Les cinc llagues, o "nafres" de Jesús, fa referència a les cinc ferides que va rebre Jesús durant la seva crucifixió: perforacions amb els claus a les dues mans i als dos peus, i la llançada abans esmen-

tada al costat que li va travessar la part del tòrax fins al cor.

Aquesta devoció va ser promoguda per sant Francesc d'Assís després que rebés, segons la tradició, aquests estigmes en un moment d'èxtasi. Els frares franciscans en foren uns grans impulsors.

Josep Forn i Talló (1886-1936), prevere i escriptor nascut a Igualada i membre del Foment de Pietat, va escriure l'any 1936 la coneguda Adoració de les cinc llagues de Jesús Crucificat que reproduïm en aquest article.

3) *El sermó de la bofetada*. El Divendres Dant, a primera hora del matí a la basílica de Sant Fel·liu tenia lloc aquest sermó que commemorava la bofetada que va rebre Jesús de part d'un dels guardes quan fou interrogat pel gran sacerdot de la Llei, Annàs. Es pot llegir a l'evangeli de Joan (Jn, 18, 22). A la dècada del 1940 s'havia oficiat a les 7 del matí, però al cap d'uns anys es va passar a les 8.

ADORACIÓ DE LES CINC LLAGUES DE JESÚS CRUCIFICAT

Lletra: Josep Forn i Talló, Prev.
Música: Lluís Millet i Pagès
(1936)

COR POPULAR

*Per les cinc llagues que adorem
en vostres mans, peus i costat,
mai més, Sant Crist, no us ofendrem,
que ja ens sap greu d'haver pecat.*

ESTROFES

I

O Mà Dreta de Jesús
que sempre beneeixes,
i, sovint amb un refús
paguem el Pa que ens peixes:
fes que un dia, penedit,
formem part dels elegits
per eixa sang que ens deixes.

II

O Mà Esquerra de Jesús,
avui en creu suspesa
tolerant el llarg abús
de nostra insensatesa:
quan, per caure sobre el reu,
et desclavis de la creu,
¡que no et tinguem ofesa!

III

O Peu Dret del Bon Jesús
que feres companyia
als deixebles d'Emmaús
quan declinava el dia:
puix d'amor estàs ferit,
per anà al sagrat Convit
fes-nos també de guia.

IV

Peu Esquerra de Jesús,
de planta lacerada
tot cercant per camins durs
l'ovella esgarriada:
assenyala'ns el camí
de dolor que ens cal seguir
desfent la via errada.

V

Cor dolcíssim de Jesús
que, obert de nit i dia,
espereu el fill il·lús
que, món enllà, es perdia:
ja el fill pròdig és ací,
que vol viure i vol morir
en vostra companyia.

Molt moderat *devotament*

PETIT CHOR
i SOLO

O Ma dre.ta de Je . sús que sempre be . ne . ei . xes i so .

vint amb un re . fús pa - guem el Pa que ens peixes fes que un dia . a pe . ne . dits formem part dels e . le .

rall *rit* *GRAN CHOR. Solemne, poc a poc*

gits per ei . xa sang que ens dei . xes Per les cinc lla . gues que a do . rem en vostres mans peus i cos .

rit

tat mai més Sant Crist nous o . fen . drem que ja ens sap greu d'haver pe . cat, d'haver pe . cat.

Trobada de les Confraries 2018

DIADA DE GERMANOR DE LES CONFRARIES DE 2018

Emiliano Castro

Com ja és tradició, el passat dia 16 de setembre de 2018 la Junta de Confraries de la Setmana Santa de Girona organitzà la seva trobada anual. L'inici de la diada fou a l'Església de Fornells de

la Selva amb la celebració de l'Eucaristia presidida pel consiliari de la Confraria del Sant Sepulcre Mn. Pere Bellvert. Solemnitzà la cerimònia la coral Santa Margarida. Seguidament, ens vam

62

SETMANA SANTA GIRONA 2019

1. Celebració de l'Eucaristia.

desplaçar fins al local social de Quart on gaudirem d'un fantàstic dinar, cuinat i servit per membres de la mateixa Junta. Finalitzà la trobada amb l'activa participació del grup d'havaneres "Coral Tueda" que alegrà la tarda i feu les delícies dels assistents. Fidels a la missió cristiana, fou durant la mateixa jornada que es va fer recollida d'aliments i roba per Càritas.

Aquesta jornada ja s'ha convertit en un acte més de la Junta de Confraries, que suposa el tret de sortida a tota una sèrie d'actes socials que es fan durant l'any. És un espai per compartir experiències, per fer intercanvi d'opinions entre les diferents Confraries, i, sobretot, és un bon pretext per reunir-nos tots aquells amb els que compartim el mateix interès de la Setmana Santa Gironina.

2. Església de Fornells de la Selva.
3. Fent arròs.
4. Havaneres Coral Tueda.

Programa 2019

APORTACIÓ DEL CENTRE D'ESTUDIS DE LA SETMANA SANTA

Ramon Muntada i Artiles
Director del CESS Girona

El Centre d'Estudis de la Setmana Santa (CESS) fidel a la seva tasca de donar valor a les efemèrides i esdeveniments que tenen a veure amb l'associacionisme religiós vinculat a la Setmana Santa, enguany aporta dos articles que considerem d'especial interès. D'una banda la del periodista Òscar Pinilla amb: *"450 anys de devoció a l'Arxiconfraria de la Puríssima Sang"* i d'altra banda la de qui fou President de la Confraria del Sant Sepulcre durant més de vint-i-cinc anys el Sr. Joaquim Garcés amb el seu article titulat: *"Relació de la Confraria del Sant Sepulcre amb l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem i la seva presència històrica i actual a la Diòcesis de Girona"*.

És en relació a l'aniversari de l'Arxiconfraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist que ja l'any passat en fèiem menció en aquestes mateixes pàgines. Si bé la commemoració de l'efemèride compren des del 5 d'octubre de 2018 fins al 5 d'octubre d'enguany. Com indicàvem aleshores, des de l'entitat estem treballant en la creació d'un estudi commemoratiu.

Pel que fa a l'Orde del Sant Sepulcre i la seva relació amb la Confraria homònima i amb la lectura de l'article del Sr. Joaquim Garcés que s'exposa l'esdeveniment dut a terme a Girona el propassat dia 1 de desembre de 2018. En aquell context, se'm va atorgar a mi la redacció d'un opuscle per part de la Delegació a Girona de l'Orde del Sant Sepulcre que vaig acceptar fer-lo com un gran honor i com un servei a la referida institució que altrament està plenament arrelada a la Diòcesi de Girona i que a més a més participa en la Processó del Sant Enterrament de Divendres Sant des de l'any 2009.

Ambdues realitats de les que aquí fem ressò donen dinamisme tant al CESS com a la Setmana Santa gironina en general. D'aquí que suggerim la lectura dels referits articles que integren la present secció així com la de tot el programa. I més tenint present que el que avui s'explica són realitats vives amarades de sentit i de religiositat, amb el pas dels anys s'hi afegeix el valor propi de la història.

PRESENCIA DE LA ORDEN DE CABALLERÍA DEL SANTO SEPULCRO DE JERUSALÉN EN LA DIÓCESIS DE GIRONA

por

Ramon Muntada i Artiles
Caballero Comendador de la Orden
Girona 2018

Orden Ecuestre del Santo Sepulcro de Jerusalén
Delegación de Girona
Deus lo vult

Coberta de l'opuscle de Ramon Muntada i Artiles editat i publicat l'1 de desembre de 2018 en el context dels actes de Creuament i Investidura de nous Cavallers i Dames de l'Orde Eqüestre del Sant Sepulcre de Jerusalem celebrats a la Catedral de Girona.

450 ANYS DE DEVOCIÓ A L'ARXICONFRARIA DE LA PURÍSSIMA SANG

Òscar Pinilla.
Periodista

L'Arxiconfraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist és la més antiga de les que existeixen a Girona. Enguany es compleixen 450 anys de la seva fundació. Va ser el dia 5 d'octubre de 1568 a la capella de Sant Miquel del monestir carmelita de Girona -originàriament situat fora muralla i posteriorment emplaçat on ara hi ha l'església del Carme- quan es van reunir 24 gironins convocats pel seu prior fra Gabriel Canyes i van decidir fundar la Confraria de la Puríssima Sang. Per la creació d'aquell organisme i moguts per persones caritatives, consta que s'hi va aplegar gent de diferents professions i estaments socials en una mateixa advocació al culte per la Sang de Crist. Hi havia: un jurat, un doctor en lleis, un notari reial,

un mercader, un arquer, un apotecari, un joier, un espardenyer, un pintor, un baster, un mitger, un espaser i un passamaner, entre d'altres. Posteriorment, el 24 d'octubre de 1569, l'organització va ser oficialment aprovada per reial privilegi pel virrei de Catalunya, el capità general Diego Hurtado de Mendoza, i a través de la reial cèdula, en nom del rei Felip II, comte de Barcelona.

El seu actual president, Ramon Muntada, en un article publicat al programa de la Junta de Confraries de l'any passat recordava que, com a Girona, van ser moltes altres ciutats i territoris de l'antiga corona d'Aragó i d'arreu on es van fundar confraries amb la mateixa advocació de la Puríssima Sang amb reial privilegi. D'entre les més antigues

Imatge del Sant Crist a la Processó de l'any 1948.

Una imatge de dins de la catedral durant la processó de l'any 2011. Fotografia d'Àngel Almazan.

hi ha l'Arxiconfraria de la Sanch de la Fidelíssima Vila de Perpinyà, que va ser fundada l'11 d'octubre de 1416 i que fa ben poc han commemorat 600 anys d'història. De fet, una representació hi serà present divendres, durant la processó del Sant Enterrament de Girona.

L'entitat religiosa des dels seus inicis sempre ha treballat en causes socials. El seu president –en el context de l'efemèride– explica: *“És d'aleshores ençà que aquest organisme s'ha adaptat a diferents moments socials, històrics i religiosos i s'ha mantingut sempre fidel a les seves finalitats caritatives. Una de les activitats originàries més significatives va ser la pietosa missió d'assistir els reus condemnats a mort que eren posats en capella fins al seu traspàs.”* En el camp de la solidaritat i l'altruisme, també tenen com a referent Maria Gay Tibau (1813-1884), que en la seva condició de confrare va ajudar malalts i necessitats de manera totalment altruista. En aquest sentit, l'arxiconfraria sempre ha tingut entre els seus membres més actius monges de la comunitat de Sant Josep de Girona, que se senten especialment vinculades a l'entitat per la tasca de la seva fundadora i es dediquen a obres assistencials.

Membres de l'arxiconfraria alçant el Sant Crist per les escales de la catedral de Girona el 2017. Foto: Jordi Renart.

Un cop acabada la Guerra Civil, es va procedir a la reconstrucció del patrimoni artístic de la Puríssima Sang. Per exemple, una de les peces emblemàtiques és l'actual imatge de la Creu (que data del 1943), que cada dos anys surt en la processó del Sant Enterrament i que és obra de l'artista Rafael Solanic. També es van reconstruir els símbols més significatius de la confraria, com ara la creu dels impropis, el penó i la bandera, entre altres elements. Va ser gràcies a la implicació del bisbe de Girona, el doctor Josep Cartaà, la florida de nou confraries de nova creació, i a la decidida tasca de la Junta de Confraries, que es pot gaudir de l'actual format de processó. Tant és així que cada Divendres Sant surten al carrer un total de dotze confraries, entre les quals sobresurten la degana Arxiconfraria de la Puríssima Sang, així com l'Arxiconfraria de la Passió i Mort i la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors. Avui dia és inevitable situar l'activitat de l'arxiconfraria principalment en el context de la Setmana Santa, a la qual se senten vinculades prop d'un centenar de persones, si bé acostumen a sortir en la processó uns cinquanta confreres amb vesta vermella. Per celebrar els 450 anys i per recuperar-ne la història i segons Ramon Muntada, s'està treballant en l'edició d'algun material d'interès. En aquest sentit manifesta que: *“Aquest tipus d'efemèrides serà un bon motiu per exercir en ple segle XXI una nova manera de practicar la solidaritat per part dels qui formen l'entitat amb els que ho necessiten i alhora pot ajudar a establir lligams tant amb altres confraries de la Sang arreu de Catalunya com amb altres confraries i associacions de Girona i província que sentin com a propi el valor cristià de l'altruisme que ultrapassa les manifestacions externes de les processons”*.

RELACIÓ DE LA CONFRARIA DEL SANT SEPULCRE AMB L'ORDE DEL SANT SEPULCRE DE JERUSALEM I LA SEVA PRESÈNCIA HISTÒRICA I ACTUAL A LA DIÒCESIS DE GIRONA

Joaquim Garcés i Padrosa

President de la Delegació a Girona de l'Orde Eqüestre del Sant Sepulcre de Jerusalem

Jerusalem és per a la cristiandat un indiscutible focus d'atenció. Tant l'Antic com el Nou Testament, més enllà de les connotacions religioses, vénen a considerar-ho el centre polític, cultural i religiós del poble d'Israel. Aquest territori fou testimoni de la darrera etapa del ministeri de Jesús, de la seva mort i resurrecció. D'això en dona testimoni els quatre Evangelis així també el Llibre de l'Apocalipsi que ho defineix com el símbol del Regne definitiu de Déu i ho situa a la nova Jerusalem celestial: la Ciutat Santa. De tots és sabut que la religió cristiana arrela a les primeres comunitats de Palestina i al llarg del temps s'expandeix des d'Orient pròxim

als confins de l'imperi romà arribant inclús a territoris com l'actual diòcesi de Girona.

El propassat dia 1 de desembre de 2018, a Girona s'han celebrat actes de Creuament i Investidura de nous cavallers i dames de l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem. Aquest organisme que actualment i a casa nostra compta amb quinze membres (deu cavallers, tres dames i dos eclesiàstics), està agermanada amb la Confraria del Sant Sepulcre de Girona de la que he tingut l'honor d'ésser president durant més de vint-i-cinc anys. Vincles de fraternitat que es fan evidents amb l'assistència corporativa de l'Orde a la majoria d'activitats de

Investidura a Girona l'1 de desembre de 2018. Fotografia de J. Renart.

Delegació a Girona de l'Orde amb el seu actual Lloc tinent i amb el Sr. Bisbe. Fotografia de Miquel Bataller.

Integrants de la Confraria del Sant Sepulcre i de l'Orde el Divendres Sant de l'any 2016. Fotografia de Martí Fàbregas.

la Confraria. Així ho explicita —entre altres aspectes— la publicació per part del Cavaller Comanador Ramon Muntada i Artiles del seu opuscle que porta per títol: “Presencia de la Orden de Caballería del Santo Sepulcro de Jerusalén en la Diócesis de Girona”. En el mateix, l'autor detalla l'evolució de l'Orde a la nostra Diòcesi partint d'una època inclús anterior a l'existència de la pròpia entitat, arribant fins als nostres dies amb l'actual representació de la Delegació a Girona. Des de la mateixa, es féu entrega d'aquest llibre no només com un entranyable record de l'esdeveniment sinó també amb la inequívoca voluntat de reflectir i donar constància d'uns fets històrics i actuals per a coneixement d'aquelles persones afins i simpatitzants en aquesta venerable Institució Pontifícia. Resulta d'allò més interessant llegir l'estudi de Ramon Muntada que relaciona l'Orde del Sant Sepulcre i ressalta vincles en diferents territoris i

emplaçaments concrets de la diòcesi de Girona. En són exemple l'antiga capella i torre del Sant Sepulcre a la galilea de la Catedral romànica de Girona, a la basílica del Sant Sepulcre de Palera. També al priorat de l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem a Peralada: les seves sufragànies salvetats impulsades per l'Orde a Darnius, Palol de Vila-Sacra, Terrades i Espolla i la seva comanda a les Illes Medes. Amb gran encert l'autor també exposa les presències perifèriques de l'Orde en altres demarcacions com ara a Sant Sadurní de Garrigoles, Llagostera i Palafrugell. Tot això des d'una òptica no només històrica sinó també actual durant els seus darrers cinc episcopats a la diòcesi gironina on ha tingut com a gran referent i punt d'unió amb la Confraria l'Excm. Sr. Joan-Gualbert de Balanzó i de Solà Cavaller de l'Orde Gran Creu i darrerament el molt enyorat Il·lm. i Rvdm. (†) Gabriel Roura i Güibas Cavaller de l'Orde i Prior.

Reproducció del cartell 2018

M

S

M M M M M

S N T

LES NOSTRES CONFRARIES

Programa 2019

1950. Via Crucis. Autor Martí Massafont. CRDI

1953. Diumenge de Passió. Autor Martí Massafont. CRDI

Interior de l'Església del Sagrat Cor. Pas de la Confraria del Silenci. Fotografia Martí Massafont. CRDI,

Pregó de la Setmana Santa al Teatre Municipal. Autor Narcís Sans. CRDI

VIRGEN DE SUYAPA, PATRONA D'HONDURES. UNA ADVOCACIÓ DE LA MARE DE DÉU MOLT VISCUDA A LA NOSTRA CONFRARIA.

Josep Maria Nogué i Regàs

President de la Confraria de Jesús i els Nens.

Membre de la Junta de Confraries de Setmana Santa de Girona.

Era l'any 2012. A la Confraria de Jesús i els Nens teníem relació amb algunes persones arribades d'Hondures i anàvem descobrint la seva situació, la seva realitat. Provenien de famílies catòliques; algunes molt vinculades a la seva parròquia, en algunes barriades d'Hondures. Quan arribaven a casa nostra trobaven una realitat diferent, una religiositat també diferent i sovint no se sentien acollides. En alguns casos, la seva pràctica religiosa s'afeblia o bé es decantava cap a comunitats no catòliques, on oferien una acollida i unes celebracions més properes. També és veritat, però, que en altres casos descobrien alguna parròquia o església catòliques amb celebracions en què se sentien més identificades i hi anaven participant.

La nostra amistat ens va portar a conèixer i apreciar la devoció dels hondurenys per la Virgen de Suyapa, patrona d'Hondures. Una devoció intensa, emotiva, que els uneix i els evoca un record tendre del seu país d'origen i de la religiositat que vivien a casa seva, abans del repte i l'aventura que els ha portat tan lluny del seu país. La festa es celebra el 3 de febrer. Ens va semblar que seria bonic demostrar la nostra amistat amb un gest concret i vam prendre la iniciativa d'organitzar la festa de la Virgen de Suyapa a Girona, el febrer del 2012. Ens va semblar que s'havia de fer el diumenge més proper al 3 de febrer i calia dissenyar la celebració. La idea inicial era fer una petita peregrinació pujant pel camí de les Creus fins a la capella del Calvari, lloc on celebrem el Via Crucis

durant tots els diumenges de Quaresma, amb les confraries de Girona. En aquell paratge tan bonic, preveiem fer una ofrena floral a la Mare de Déu, unes pregàries i compartir un dinar. La previsió meteorològica per aquell cap de setmana del 5 de febrer era de fred intens i neu, cosa que va capgirar el programa previst, però la celebració va poder-se fer i amb un èxit de participació que impressionava; no només perquè va assistir-hi molta gent d'Hondures sinó, també, perquè els assistents van fer boniques reflexions i pregàries amarades de devoció a la Mare de Déu i d'agraïment per haver pogut disposar d'aquella celebració, amb una emotivitat i profunditat que impactaven. Se sentien lluny del seu país d'origen, però molt a prop de la Virgen de Suyapa.

Ha passat temps. El febrer passat hem tornat a fer la celebració per vuitè any consecutiu, sense cap interrupció. De nou, moltíssima concurrència, il·lusió, devoció, emotivitat. Que bonic. Al llarg d'aquest període hi ha hagut canvis de lloc, i elements diversos. Sempre hem iniciat la festa participant en la Missa de l'església del Sagrat Cor de Girona, però la petita peregrinació ha anat variant: Basílica de Sant Feliu, els Dolors i, darrerament, la Mercè. Sempre hi ha hagut una altíssima participació, pregàries de gran vivència, àpat compartit.... Algun any ha col·laborat una banda de música d'hondurenys; d'altres, nens amb vestits propis de la tradició d'Hondures amb la seva bandera..... Ja fa uns anys que presideix una imatge de la Virgen de Suyapa portada d'Hondures expressament i que és objecte de devoció a l'Església del Sagrat Cor durant tot l'any.

Des de la Confraria ho hem vist sempre com un servei a una comunitat gran de persones que viuen entre nosaltres i que tenen les seves arrels

molt lluny. Són sobretot d'Hondures, però la celebració és oberta a tothom i també acull d'altres llatinoamericans.

La població de Girona ha anat augmentant. Ja superem els cent mil habitants. La referència a algunes xifres pot ajudar-nos a veure el pes dels hondurenys a casa nostra. Un 20% dels habitants actuals de Girona són estrangers i d'entre ells, els hondurenys representen gairebé una quarta part i són la comunitat llatinoamericana més gran de la nostra ciutat. Concretament, a Girona hi ha 4316 hondurenys i els segueixen els colombians amb 588. Una tercera part de tots els hondurenys que hi ha a Catalunya són a les comarques gironines. Són només xifres, però posen de manifest una realitat molt important: una part prou significativa de gironins té el seu origen molt lluny de casa nostra i molts són d'Hondures. Són aquí per quedar-s'hi, per formar part de la nostra comunitat, per integrar-se i compartir amb nosaltres la vida. No es tracta només de saber que són al nostre costat sinó que la fe que manifestem i de la que volem fer-ne vida, ens interpel·la a acollir-los, a ajudar-los a integrar-se i a poder gaudir d'unes condicions de vida dignes. Les confraries poden ser una bona plataforma per caminar en aquest sentit i és bo que els convidem i ens esforcem a fer-los sentir bé quan participen en els actes propis de cadascuna.

A la nostra Confraria hem integrat la festa de Suyapa en el programa de cada any. És una activitat més, molt important, que s'afegeix a la festa de la Confraria del diumenge abans de Rams; a les convivències per a nens i joves de Setmana Santa, Nadal i estiu; a la participació activa en la celebració del Corpus i confecció de catifes de flors i, per descomptat, a la participació en la Processó del Divendres Sant. N'estem molt contents.

LA CREU DELS IMPROPERIS

Joan Baburés

Consiliari de l'Arxiconfraria de la Passió i Mort

Seguint el curs de l'orde establert aquest any l'Arxiconfraria de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist, que té la seva seu a la Basílica Parroquial de Sant Feliu, sortirà a la processó del Divendres Sant amb la Creu dels improperis.

Com que sempre són molts els que pregunten què significa aquesta creu, serà oportú de "revelar" aquest enigma amb els textos de la Passió de Nostre Senyor Jesucrist que aquest símbol intenta sintetitzar i acostar-los a la nostra contemplació.

Seguim l'evangeli de sant Joan (18,1 – 19,42) que és el que llegim el Divendres Sant.

LLANTERNA: 18,3: Per això Judes prengué un destacament de soldats romans i alguns homes de la guàrdia del temple, que li havien proporcionat els grans sacerdots i els fariseus, i se n'hi anà. Venien amb **llanternes** i torxes i tots armats.

GALL: 18,26-27: Un dels criats del gran sacerdot, parent d'aquell a qui Pere havia tallat l'orella, insistí: «Però si jo t'he vist a l'hort amb ell». Pere tornà a negar-ho, i en aquell moment el **gall** cantà.

CORONA D'ESPINES: 19,1-2: Llavors Pilat féu assotar Jesús. Els soldats li posaren al front una

corona d'espines que havien teixit i el cobriren amb un mantell de porpra, anaven passant davant d'ell i li deien: «Salve, rei dels jueus».

DAUS: 19,23-24: Els soldats, quan hagueren crucificat Jesús, recolliren el seu mantell i en feren quatre parts, una per a cada soldat. Quedava la túnica, que era sense costura, teixida d'una peça de dalt a baix. I es digueren entre ells: «No l'esquinçem; sortegem-la a veure a qui toca». S'havia de complir allò que diu l'Esriptura: «Es reparteixen entre ells els meus vestits, es juguen als **daus** la meva roba». I els soldats ho feren així.

ESPONJA: 19,29-30: Després d'això, Jesús, conscient que ja s'havia realitzat tot el que calia, perquè s'acabés de complir el que anunciava l'Esriptura digué: «Tinc set». Hi havia allà un gerro ple de vinagre. Llavors cobriren la punta d'un manat d'hisop amb una **esponja** xopa de vinagre i la hi acostaren als llavis. Jesús, després de prendre el vinagre, digué: «Tot s'ha complert». Llavors inclinà el cap i lliurà l'esperit.

LLANÇA: 19, Els soldats hi anaren i trencaren les cames del primer, i després, de l'altre que havia estat crucificat amb Jesús. Però quan arribaren a Jesús i s'adonaren que ja era mort, no li trencaren les cames, sinó que un dels soldats li donà una **llançada** al costat i a l'instant en sortí sang i aigua.

ESCALES: 19,38: Després d'això, Josep d'Arimatea, que era dels seguidors de Jesús, però d'amagat per por dels jueus, demanà a Pilat l'autorització per endur-se'n el cos. Pilat ho permeté. Josep hi anà i tragué el cos de la creu.

En aquesta creu també hi ha el calze, que apareix a l'agonia de Jesús a l'hort de les oliveres (Mt 26,37-46), i el sol i la lluna, que es van enfosquir a la mort de Jesús (Mt 27,48) segons l'evangeli de Mateu. O la columna, on van lligar-lo per a ser assotat, i també els claus i les tenalles, utilitzats per clavar-lo a la creu en la crucifixió i per desclavar-lo en el davallament.

Qui coneix els textos que ens narren la Passió, en veure aquests instruments (improperis) és conduït a meditar els fets que aquests elements assenyalen.

CONGRÉS DE CONFRARIES DE CATALUNYA

Jordi Merino i Noé

82

SETMANA SANTA GIRONA 2019

El segon cap de setmana del mes de febrer d'enguany es va celebrar a Lleida el IX congrés català de confraries de Setmana Santa. Aquests congressos es realitzen cada dos anys a diferents ciutats i concentren persones de juntes de confraries i comissions de Setmana Santa locals bàsicament. Girona va acollir i organitzar una d'aquestes primeres trobades.

En aquesta ocasió, una centena llarga de congressistes van treballar durant tres dies entre La Paeria, l'Acadèmia Mariana i la Catedral de Lleida diferents elements i reflexions sobre el món confrare català en el present.

Lleida té una riquesa històrica, patrimonial lligada a les catedrals que va tenir la ciutat i les confraries de culte del passat, així com una amalgama molt plural actualment vinculada a la celebració de les processons de passió. Això va quedar palès al llarg dels tres dies del congrés on es van poder visitar i conèixer aquests espais i aquesta existència de la mà de confreres, historiadors i el mateix Bisbe de la ciutat.

Hi va haver diferents conferències i comunicacions. Destacant les més preeminents, es va poder conèixer com un poble com Les Garrigues

amb poc més de 700 veïns i veïnes tenen en els actes de religiositat popular un gran element històric i d'identitat que els va fer ser declarats com a festa d'interès nacional. També es va conèixer com els passos i misteris en les processons ajuden a una bona catequesi, a viure, a reviuir i gaudir poèticament i religiosament de la Setmana Santa, com va exposar el diaca mn. Estanislau Figuerola autor d'un llibre al respecte i vinculat a Reus. La quotidianitat del temps de Setmana Santa i com ha transcendit a la cultura popular i al llenguatge, sent una veritable festa del poble va ser un altre tema abordat, així com el cas que Catalunya té confraries i congregacions que sumen xifres centenàries com va ser el cas de la Congregació de la Puríssima Sang de Tarragona. L'impuls i revifalla de les processons infantils arreu de Catalunya avui dia, on es recuperen actes diversos del passat per part d'infants i entitats joves, va ser d'interès també d'una de les comunicacions.

Closos els espais de treball, es va apropar per aprovar la candidatura de la Selva del Camp que serà la ciutat que acollirà el Xè congrés català a la primavera de 2021. Una vila que disposa d'un llegat cultural i confrare extraordinari.

ACTIVITATS DE LA CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS REALITZADES L'ANY 2018

Francesc Cayuela i Lòpez
Congregació de la Mare de Déu dels Dolors

Col·laboració amb la confraria de la Santa Faç en l'organització de l'arribada dels Reis de l'Orient al centre geriàtric Maria Gay.

Participació a Lleida, en la XXII Trobada de Congregacions i Confraries de la Mare de Déu dels Dolors de Catalunya.

Celebració del "Quinari" dedicat a la Mare de Déu dels Dolors.

Celebració de la Missa del Divendres de Dolors oficiada per Mn. Miquel Ramió, amb la participació de la coral del GEiEG dirigida per Pilar Sanz.

Col·laboració a la celebració de l'Exposanta, organitzada per la Junta de Confraries de Girona.

Concert de Música Sacra. Missa a doble cor a cappella, en Mi b M. Op. 109, de Josef Gabriel Rheinberger, a càrrec de la Coral Amethysta, sota la direcció de Joaquim Riumalló, celebrat a l'Església dels Dolors. Acte organitzat per la congregació dels Dolors i l'Agrupació Coral de les Comarques de Girona.

Participació el Divendres Sant a la Processó del Sant Enterrament.

L'Església dels Dolors, amb la col·laboració de la Congregació dels Dolors i sota la direcció d'Anna Camps, fou la seu del Concurs de Flors dins la 63a Exposició de Flors, Monuments, Patis i Jardins.

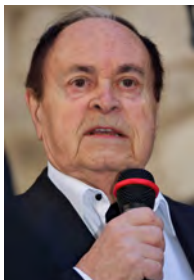
Concert de Temps de Flors, celebrat a l'església dels Dolors a càrrec de la coral "Sol Ixent" sota la direcció de Alba Juandó.

Concert de Temps de Flors. "Cançons Aromàtiques, Recital de Música i Poesia" celebrat a l'Església dels Dolors, a càrrec de la Coral del GEiEG, sota la direcció de Pilar Sanz.

Celebració el dia 15 de setembre de la solemne eucaristia en honor a la Mare de Déu dels Dolors el dia de la seva festivitat. Litúrgia oficiada i presidida pel Sr. bisbe de la diòcesi Excm. i Rvdm. Sr. Francesc Pardo, amb intervenció de la Coral del GEiEG, sota la direcció de Pilar Sanz.

Unes imatges nostàlgiques

Ex abundantia cordis os loquitur
(St. Mateu 12, 34)
<De l'abundància del cor parla la boca>

RECORD AL COMPANYY JOSEP PALOMÉ I ROCA

Ramon Muntada i Artiles
Membre de la Junta de Confraries

El passat 13 de juliol i als 88 anys, moria a Girona el Sr. Josep Palomé i Roca. La cerimònia de comiat es féu a l'església parroquial de Sant Josep de Girona i va ésser aquest el darrer escenari on –amb ell allí present- s'hi aplegaren amics de diferents associacions i organismes per manifestar mostres d'afecte i retre-li un sentit homenatge. Com no podia ésser d'altra manera, la Junta de Confraries de la Setmana Santa de Girona –de la que en formava part fins al darrer moment- sentim molt profundament la seva mort. És des de l'altruisme i el voluntariat que amb senzillesa i molt planerament Palomé dedicà molts esforços a diferents associacions guanyant-se l'estima i el respecte de tothom.

Confrare dels Dolors ja des de ben jove, Palomé estigué vinculat a la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Girona. Col·laborà incansablement, durant més de vint anys a la Junta de Confraries a les quals' hi aportà la seva visió artística i s'hi dedicà i realitzà un munt de feina allunyada sempre de protagonismes. Mostra d'això ho trobem encara avui a l'Exposanta que deu molt del seu èxit a la seva tasca i als seus bons consells. Com a persona amant de les tradicions, des de les primeres edicions i durant molts anys, Palomé també col·laborà amb *"Girona, temps de flors"* junt amb Maria Cobarsí i David Marca, entre al-

tres. Un exemple de la vinculació entre la devoció a les processons i la creativitat artística floral la trobem en l'audiovisual: *"Girona, processons i flors"* que -junt amb Jerôme Roy i Jordi Dalmau- hi desplegà els seus dots de rapsode brillant.

La seva inconfusible veu l'haviem escoltat en anuncis publicitaris tant a la ràdio com a la televisió. Molta gent el recorda per les seves col·laboracions en algun dels programes de Francina Boris a Ràdio Girona. Amb dots d'actor teatral, Josep Palomé fou cofundador del "Grup Màscars" dedicat a teatre infantil amb Maria Cobarsí, Lluís Puig i Antoni R. Martín Fàbrega i junts participaren en obres com *"La Isla del Tesoro"*, *"La Caputxeta Vermella"*, *"Pintoxo"* entre altres. En ocasió del seu traspàs ens l'han recordat com actor de llarga trajectòria i integrant de la formació *"La Cuca de Llum"* i durant diversos anys com integrant del quadre escènic del GEiEG on -entre altres obres i al Teatre Municipal de Girona- interpretà l'Estevet de *L'auca del senyor Esteve* de Santiago Rusiñol. Amb molta il·lusió vàrem veure la seva actuació amb un ritme i cadència inoblidables a l'església-paranimf i teatre de Sant Domènec de Girona amb la companyia el Teatre Blau de Martí Peraferrer amb l'obra *"la Punyalada"* de Marian Vayreda. Descansi en pau el nostre entrançable amic.

Catifes de Corpus 2018

86

SETMANA SANTA GIRONA 2019

RECULL DE CATIFES DE LES CONFRARIES:

1. Jesús i els Nens.
2. Mananies de Girona.
3. Puríssima Sang.
4. Sant Honorat.
5. Sant Sepulcre.
6. Sant Faç.
7. Silenci.
8. La Passió.

Més info:

www.juntaconfrariesdegirona.net